

Noored spordi-
anded saavad toe-
tust võistlusteks,
treeninguteks või
varustuseks
lk 2

Ministeerium toetab
riigigümnaasiumi
osas kokkulepitud
suunda rajada see
Laagrisse
lk 5

Mõnustes
õpetatakse *mozza-
rella* tegema, aga
tegelikult natuke
nagu elama ka
lk 8-9

NR 5 MÄRTS 2018

Saue Valdur

KOHALIK
LEHT
KOHALIKUST
ELUST JA
OLUST

Eesti 100. sünnipäeva mõtted ja varjundid

Sel õhtul, kui lumi krudises kirklikult ja Ruila spordihall oli tuhkatriinulikult muutunud mõneks tunniks pidu-pidulikuks, sai seltskond sauevallakaid kokku, et Eesti 100. sünnipäeva tähistada.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

23. veebruaril toimunud vallavanema ja volikogu esimehe vastuvõtule said kutsed ligi kolmsada sauevallakat – volikogulased ja vallamaja rahvas, kogukondade esindajad, eelmisel aastal ekstra hoolivalt-ettevõtlikumalt toimetanud inimesed. Need, kes oma tegude ja mõtetega olid 2017. aastal mingis mõttes maamärke rajanud, olgu siis reaalselt või emotsionaalselt.

Sarnaselt sõprus- ja perekonnaga, teiste asutuste ja firmadega kuni presidendi institutsiooni välja, saadi ühel õhtul kokku, suheldi omadega, kõneldi kõnesid ja oldi head. Vähemalt juubelinädalal oli võrreldes aastalguse grammi külastades tekkisid. „Meie riigi püsimeks on vaja järglast. Pole inimesi, pole riiki,“ tõdes volikogu esimees.

Killud kõnedes

Sellele samale vastandumiskultuurile ja suhteliselt lühikesele süütenõõrile, mis eestlasi viimasel ajal iseloomustama kipub viitas ka vallavanem oma kõnes: „Ka mina olen täheldanud, et oleme ühiskonnana kaugenemas tõsisest probleemidest ja järjest enam tegeleme iseenda imetlemisega. Eneseimetlus ei ole enesekindlus. Eneseimetlus on solvumise kasulava.“ Aga kõrvuti selle väikese hoiatusega kõlasid ka mõtted olulistest väärtus-

põhistest märkidest, mida vajab Eesti tervikuna: haridusinnovatsioon, noortele valikute ja vastutuse vaheliste seoste õpetamine, eriarvamuste aktsepteerimine.

Volikogu esimeeski puudutas oma kõnes märgisüsteemi, rääkides Eesti visuaalsest kuvandist alates „Welcome to Estonia“ logost, rändrahnudest kuni just sünnipäeva paiku avalikkuse ette jõudnud arhitekt Mai Šeini vaateni Läänemere kontuurist kui põlvitava neitsi Maarja kujust, kes hoiab oma kaitsvate käte vahel kallist kodu – Eestimaa.

Mõlemad mehed tõid oma kõnedes sisse järeltuleva põlve mõõtme. Harry Pajundi rõõmustas mitmete armsate emotsioonide üle, mis teda valla kõige pisemaid, lasteaialapsi, Eesti sünnipäeval külastades tekkisid. „Meie riigi püsimeks on vaja järglast. Pole inimesi, pole riiki,“ tõdes volikogu esimees.

„Me mõtleme sellele harva, aga tõenäoliselt on kõike arvesse võttes Eesti üks paremaid kohti maailmas, kus oma lapsi kasvatada,“ arvas ka Andres Laisk oma kõne esimestes ridades. Ja lõpetas lootusega, et kui see nii on, siis Saue vald võiks olla omakorda selleks parim koht Eestis.

Ka vabadus oli mõlema mehe kõnede ühine läbiv joon: „Aeg ei ole meie väikese, Läänemere ääres asuva riigi vastu armuline olnud. Sõjakeerises on sündinud ka meie Eesti

Parimatele pärjad

On kujunenud nii, et Eesti sünnipäeva aegu tunnustatakse mööda läinud aastal tähendusega tehtut. Ka selle peo võtmehetkedeks oli konkursi „Saue valla 2017. aasta tegu“ võitjate väljakuulutamise. Paarikümne nominendi seast vormistus hääletustulemustele vastavalt esikolmik ja rõõm on nentida, et kaks esimest positsiooni haarati nissikate poolt. Igati respektabel tulemus pisema lõunapoolse nurga poolt – tehti tähelepanuväärseid tegusid. Kolmas pjedestaalikoht läks Saue linna.

Foto: Sergei Žiganov

AASTA TEGU 2017 - MOMU Mootorisporti Muuseum Turbas – usumatult vinge Ellamaa elektrijaama hoonesse rajatud muuseum, ainulaadne koostus ajaloolisest hoonest ja haruldast võidusõidutehnika ekspositsioonist

TEINE LEMMIK - Heategu „Aitame Jürgeni kõndima“ – Riisipere tüdruk Gerly Kedelauk koos oma kompanjoni Kairi Oruga lükkas käima kampaania õnnituse läbi elanud poisile taastumiseks ja taastusraviks abi leidmiseks, mille käigus koguti kokku ligi 70 000 eurot ja paar autotäit asju ja söögikraami

Foto: Sirje Piirsoo

KOLMAS LEMMIK - Saue rongijaama rajajate mälestuse jäädvustamine – 1872. aastal hakkasid Sauele peatuma rongid, selle 145. aastapäeval avaldati Saue kodu-uurimise seltsingu eestvedamisel temaatiline raamat ja paigaldati mälestuskivi

Vabariik. Kui kogu Euroopa oli haaratud Esimese maailmasõja mõllu, oskas Eesti rahvas ära kasutada olukorra, kus tekkisid võimuvaakumis võeti Päästekomitee poolt vastu otsus kuulutada 24. veebruaril välja Eesti Vabariik,“ rõõmustas Pajundi.

Talle sekundeeris pea samal lainel Laisk. „Saja aasta eest said „Manifestis kõigile Eestimaa rahvas-tele“ kirja mõtted, mille järgi elu sündivas Eesti Vabariigis käima peab hakkama. Vabaks olemise võrdsed õigused ja turva-

tunne on see, mis seal peegeldub. Lihtsalt ja selgelt. Vabadus olla vaba ja teha valikuid on ilmselt iseseisva riigi suurim väärtus,“ pakkus mees oma kõnes.

Suurte pidustuste voog EV100 puhul sai tõenäoliselt veebruari viimase nädalaga lõpu. Eesti on nüüd 100-aastane, aga juubeli- periood kestab veel edasi ja väiksemates mõõtka- vades tähistamisi tuleb veel vast Saue vallaski.

Pidustustest võiks kaasa võtta 101. aastasse minnes mõtte president Kersti Kaljulaidi kõnest – kõike

seda, mida me ootame riigilt või mida me eeldame, et riik teeks, siis seesama eeldus ja nõudlikkus peab kehtima ka iseenda suhtes. Sõna riik võib vastavalt kontekstile asendada ka sõnaga omavalitsus, kogukond, kollektiiv, küla...

See võiks olla oluline „seadistuse“ muutus inimese enda sees. Kingitus, mida igäüks, logo külge panemata, päris tasa iseendaga olles saaks Eestile kinkida.

LOE EV100 TÄHISTAMISTEST SAUE VALLAS KA LK 10-13.

Sauevallakas Riho Terras sai presidendi teenetemärgi

Eesti riiklike teenetemärke antakse üks kord aastas iseseisvuspäevaks, sel aastal on põhjust õnnitleda teiste seas ka Koidu küla elanikku, Eesti Kaitseväge juhatajat Riho Terrast, kelle jaoks see oli juba teine kord selline tunnustus saada.

2005. aastal sai mees Kotkaristi IV klassi teenetemärgi, sel korral pälvis ta Kotkaristi I klassi teenetemärgi. Kotkaristi teenetemärgi on asutanud 1928. aastal Kaitseliit Eesti iseseisvuse 10. aastapäeva puhul ja Kotkaristi teenetemärki antakse sõjaliste või riigikaitse teenete eest. Kotkaristi teenetemärgil on kaheksa klassi.

„Riiklik autasu on suur au ja tuleb üllatusena, aga tunnustusest on alati hea meel. See annab märku, et sinu tegemisi pannakse tähele ja väärtustatakse. Kindlasti on see suunatud tänuna kogu kaitseväge viimaste aastate pingutuse eest,“ nendib Terras.

Terras on alates 2010. aastast elanud Koidu külas ja olnud Saue valla kodanik. „Olen oma kodupaiga valikuga rahul. Tunnustan valla viimaste aastate arenguid,“ lisab mees.

Eesti 100 juubeliaastal andis president Kersti Kaljulaid teenetemärke kokku 166 inimesele. Eesti Vabariigi teenetemärkidega avaldab riik tänu neile eestimaalastele ja Eesti sõpradele, kelle kutsetöö ning pühendumuse toel saab Eesti tugevamaks, suuremaks, hoolivamaks.

SAUE VALDUR
leht@sauevald.ee

Foto: Arno Miikor

2018. aasta vallaeelarve võeti vastu

Veebruarikuu volikogus kinnitati 2018. aasta Saue ühendvalla eelarve, milles tulude maht on 32,5 miljonit eurot ja kulud ulatuvad 28,9 miljoni euron. Kulueelarve rõhk on 62% haridusel, järgmised suuremad grupid on 10% sotsiaalvaldkond ja 9% läheb valitsemiskuludele.

Investeeringuteks on planeeritud 14,9 miljonit eurot, mille katteallikateks on põhitegevuse tuleml, struktuurfondide toetused ning laenu. 2018. aastal on plaanis võtta täiendavaid laene ligikaudu 1,4 miljoni euro ulatuses.

Investeeringutes on näha peamiselt eelnevate perioodide märke, kust suuremad investeeringud tulevad kaasa Saue valla ja linna varem ettevalmistatud portfelli. Suurim osakaal on taas haridusel (47% investeeringutest), teisel kohal on tervishoid (20%) ja kolmandal sotsiaalvaldkond (7%).

Suurimad investeeringud 2018. aastal:

- Saue linna koolispordihall 5 miljonit eurot,
- Laagri tervisekeskus 1,7 miljonit eurot.

Samas püütakse silmas pidada ka regionaalset tasakaalu ning väiksemad ja kiiremini ellu viidavaid investeeringud suunatakse ka teistesse piirkondadesse, esmajärjekorras teedesse ja tänavatesse, aga ka haridusse ning alustatakse suuremahulisemate ÜVK rajatiste projekteerimistöodega.

LÄÄNE-HARJU KOOSTÖÖKOGU

2018. aastal toimub LEADER meetme projektitaotluste vastuvõtt Lääne-Harju Koostöökogus. Lääne-Harju Koostöökogu piirkonda kuuluvad Lääne-Harju vald (Paldiski, Keila, Vasalemma, Padise) ja osaliselt Saue vald (Kernu ja Nissi).

2-9. APRILL KELL 17.00 (I TAOTLUSVOOR)

Avatud meetmed: 1.1 Ettevõtlikkus; 2.1 Kogukond; 2.2 Elukeskkond

1-8. OKTOOBER KELL 17.00 (II TAOTLUSVOOR)

Avatud meetmed: 1.1 Ettevõtlikkus; 1.2 Tooted ja teenused; 2.1 Kogukond; 3 Looe-Eesti

Täpsem info ja taotlemise tingimused Lääne-Harju Koostöökogu koduleheküljel www.vomentaga.ee. Kohalik tegevusgrupp hindab projektitaotluseid 50 tööpäeva jooksul alates nende esitamise tähtajast.

METSAHOIU SPETSIALISTI VASTUVÕTT

Alates 1. märtsist 2018 ei toimu Keskonnaameti metsanduse spetsialisti vastuvõttu Nissi valla ja Kernu valla kontorites. Kodanike vastuvõtt eelneval kokkuleppel Keskonnaameti Põhja regiooni Tallinna kontoril aadressil: Tallinn, Viljandi mnt 16, Saue valda teenindab metsahoiumetsanduse spetsialist Toomas Rebassoo toomas.rebassoo@keskkonnaamet.ee, telefon 5234270.

Saue Valdud

Ilmub kaks korda kuus ja toimetatakse tasuta kõikidesse postkastidesse üle valla. Lisaks on leht saadaval vallamajas, halduskeskustes ja kultuurimajades. Tiraaž 10 000. / **Toimetus:** Saue Vallavalitsus Tule tn 7, Saue linn 76505, Saue vald, Harjumaa / **tel:** 654 1156, 525 4146 / **e-posti aadress:** leht@sauevald.ee / Toimetusel on õigus kaastõid toimetada ja selguse huvides sisu lühendada. / **Reklaam:** reklaam@sauevald.ee. / **Reklaami hinnakiri:** www.sauevald.ee/vallaleht. / **Trükk:** Printall AS, Tala 4, Tallinn. / **Kojukanne:** Omniva.

19-aastane sauevallakas Kaia Loviisa Kink alustas ratsutamisega 8-aastaselt. Tütarlaps tegeleb takistussõiduga ning võistlusehobuseks on Adorable Chabalito, treeneriks Rein Pill. Kaia Loviisa on 2015. aastast Eesti koondise liige ning kolm aastat on vald toetanud tema osalemist võistlustel sh rahvusvahelistel võistlustel. See on talle suur abi olnud, sest rahvusvahelised võistlused on väga kallid.

Vald toetab noori spordiandeid

Veebruarikuu vallavolikogu istungil võeti vastu „Saue valla sportlaste toetamise kord“, et vallal oleks võimalik toetada oma andekaid noori sportlasi. Sõna „noor“ märgib kuni 26-aastast sportlast ja see vanusepiir tuleneb noorsootöö seadusest, mille järgi on noor 7-26-aastane.

KAIJA VELMET
kultuuritööjuht

Toetust makstakse sportlasele, kes:
1) kuulub oma ala esinduskoondisse või on spordiseaduse § 4 lõikele 3 vastava spordialaliidu liige, mille koosseisu kuulub vähemalt sada sportlast ja
2) on saavutanud juunioride või põhiklassi Eesti meistri- või võistlustel, kus on osalejaid

vähemalt viis, kahe viimase aasta jooksul 1.-3. koha.

Taotlejal peavad toetuse saamiseks olema täidetud mõlemad tingimused. Taotluse võib vallavalitsusele esitada nii sportlane ise (või alaealise puhul eestkostja) kui ka spordiorganisatsioon. Sõltumata taotlejast makstakse toetus välja sportlasele (tema eestkostjale), mitte spordiorganisatsioonile.

Kui toetust taotletakse

Noorsportlaste toetus

Kellele: 7-26-aastasele Saue valla sissekirjutusega noorele

Millal: neli korda aastas kvartali lõpus

Summa: kuni 1600 eurot aastas

Lisainfo: kaija.velmet@sauevald.ee või 5563 4407

alaealisele, on teiste taotlejatega võrreldes eelistatud see taotleja, kelle mõlema vanema elukohaks Eesti rahvastikuregistri andmetel on toetuse taotlemise aastale eelneva aasta 31. detsembri seisuga Saue vald.

Taotlusi vaatab vallavalitsus läbi neljal korral aastas – iga kvartali viimasel istungil. Ühel sportlasel on võimalik saada kalendriaastas toetust kuni 1600 eurot, seega võib ta taotleda toetust ka mitmel korral aastas, kuid summa summarum saab toetuse suurus olla kuni 1600 eurot.

Toetust saab taotleda võistlustel või treeningutel osalemise kulude katteks ja/või varustusega seotud kulu-

de katteks. Valla toetus saab olla kuni 70% kogu taotluse eelarvest, st taotleja peab tagama 30% oma- või kaasfinantseeringut.

Taotledes tasub veel silmas pidada, et toetust ei saa küsida toetuskulude katteks, kuna sööma peab iga inimene ja seda nii kodus, treeninglaagris kui võistlustel.

2018. aasta esimese kvartali viimane vallavalitsuse istung, kus hinnatakse ka sportlaste toetuste taotlusi, toimub kolmapäeval, 28. märtsil. Kõigil neil, kellel on plaan taotleda toetust I kvartalis, tuleb saata digiallkirjastatud taotlus vallavalitsuse hiljemalt 19. märtsiks.

Elukohajärgses koolis on lapsele koht tagatud

Saue vallavalitsus võttis 28. veebruari istungil vastu määruse elukohajärgsete koolide määramise kohta 2018/2019. õppeaastaks.

BIRGIT TAMMJOE-TULP
haridusosakonna juhataja

Määrus puudutab eelkõige 2018. aasta sügisel koolilaste alustavaid lapsi, sest vastavalt elukohale kindlus-

tatakse neile koht just selles koolis, mis on selle linna/küla/piirkonna lastele elukohajärgne kool. Kui vanem soovib ja koolis on kohti, võib alati valida oma lapsele ka teise haridusasutuse. Elukohajärgses koolis on lapsele lihtsalt koht tagatud.

Elukohajärgsed koolid 2018/2019. õppeaastal on:

Kernu põhikool – Haiba, Kernu, Kirikla, Kustja ja Mõnuste; **Nissi põhikool** – Riisipeere alevik, Aude, Jaanika, Madila, Munalaskme, Mustu, Odulemma, Tabara, Vilumäe, Ürjaste ja Nurme; **Ruila põhikool** – Allika, Hingu, Kaasiku, Kabilia, Kibuna, Laitse, Muusika, Kohatu, Pohla, Ruila, Metsanurga ja Vansi; **Saue gümnaasium** – Saue linn, Vanamõisa, Aila, Jõgisoo

küla Keila jõe põhjapool asuv osa ja Valingu; **Turba põhikool** – Turba alevik, Ellamaa, Kivitammi, Lehetu, Lepaste, Siimika ja Viruküla; **Ääsmäe põhikool** – Koppelmaa, Maidla, Pällu, Pärinurme, Jõgisoo küla Keila jõe lõuna poole jääv osa, Tagametsa, Tuula ja Ääsmäe; **Tallinna Pääsküla gümnaasium** – Vatsla, Hüüru, Kiia, Püha, Alliku, Laagri ja Koidu.

Üks hulkurkass maksab vallale sadakond eurot

Kevaditi muutub aktuaalseks ula peal olevate loomade teema. Eriti palju tuleb teateid hulkuvate kasside kohta suvilapiirkondadest Laitsest, Vatslast ja Maidlast.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

See Eesti loomakaitse seltsi sügiskampaania „Suvi läbi, asjad pakitud? Kõik pereliikmed kaasas?“ on täiesti omal kohal, sest lemmikute maha jätmise suvekodusse on päris tõsine teema. Kevaditi saab vallamaja avaliku ruumi spetsialist paar-kolm sellisulist kõnet nädalas.

„Inimesed võtavad lemmiku kevadel suvilasse kaasa, sügisel jätvavad ta sinna samasse ja siis ongi uueks kevadeks ühest kassist kolm saanud,“ nendib Anete Tammeveski. Koortega on lihtsam, vähemasti endise Saue valla ja linna piirides, kus oli koerte kiibistamine kohustuslik. Kui mõni oligi ula peal, sai selle järgi kähku omanikule jälile. Nüüd on koerte kiibistamise kohustus plaanis teha ülevallaliseks, aga juurde tuleb ka kasside kiipimise kohustus.

„Aastas võib hulkuvate kasside püüdmine, vajadusel ravikulud, nende toimetamine hoiupaika ja seal 14 päeva hoidmine, maksmata minna kümneid tuhandeid eurosid maksumaksja raha. Näiteks viidi jaanuaris hoiupaika kuus kassi ja üks koer ning arve oli ligi 700 eurot. Nii et üks hulkuv kass maksab keskmiselt sada eurot,“ teeb Tammeveski arvutuse.

Ja kogemus ütleb, et kevadel kasvab juhtumite arv kordi. Eelkõige on see Tammeveski sõnul probleemiks just suvilate piirkonnas. Kui tulevikus on kasside kiibistamine kohustuslik, saab vähemalt osade peremeeste jälile ja on võimalik need kulud tagasi omanikele pöörata.

Mis probleeme hulkuvad loomad kaasa toovad?

Kuna kassid sigivad päris usinasti, siis tekkivad hulkurloomade kolooniad võivad ulatuda Eesti loomakaitse seltsi kogemuse põhjal kuni paarikümne kassini. Liidust öeldakse, et hulkuvate loomadega on seotud erinevaid probleeme. „Kindlasti haiguste levik. Paljud kassid sünnivad kolooniates juba haigena. Aga näiteks võivad kodutud kassid ronida talvel külma eest autode alla või turnida autode peal, tungida trepikodadesse. Üks asi, mis inimestele ei meeldi, on sirtsutamine ja lillepeenardes kraapimine, need on levinumad probleemid, mille üle inimesed meile kaebavad,“ kirjeldab Margit Midro, seltsi otsese abistamise juht.

Ka tema ütleb, et eelkõige peaks leitud loomast teatama omavalitsusele, aga inimeste hirm olevat suur juba sõna „varjupaik“ ees. „On olnud olukordasid, kus meil pole olnud võimalik

Kui leiad hulkuva looma

Saue vallavalitsus

Anete Tammeveski, avaliku ruumi spetsialist;
anete.tammeveski@sauevald.ee; E-R 654 1124, 5309 9202

Loomade hoiupaik

L-P 631 4747; www.pets.ee

Eesti loomakaitse selts

info@loomakaitse.ee; E-R 9-17, 526 7117

pakkuda hoiukodu ja teavitaja ei avalikusta looma asukohta, sest tal soovitati võtta ühendust varjupaiga ja kohaliku omavalitsusega. Nende jaoks on olnud parem lahendus, et loom jääb abitud pigem tänavale, kui satub varjupaika, kus on tal vähemalt soe pesa ja söökjook ees. Selline käitumine võib tekitada pikemas ajas mõnda kohta väikesema või hiljem ka suurema koloonia,“ nendib Midro.

Kuidas toimida?

Kui leiate hulkuva kassi, tuleks teatada siiski vallamajja ja kui loom on leidja poolt kinni püütud, olgu siis tuppa või puuri või kasti, tuleb vallavalitsuse lepingupartner loomade varjupaigast järele.

„Aga ainult siis, kui loom on kinni, keegi neid mööda suvilakooperatiive taga ajama ei hakka,“ täpsustab Tammeveski.

Leidja võib võimalusel ise looma varjupaika viia, aga ka sel juhul on vaja kindlasti anda vallamajja teada, sest muidu kaob ülevaade ära. Omavalitsus peab maksma 14-päevase hoiu eest. „Enamasti peale 14 päeva need loomad ikkagi hukatakse,“ tõdeb Tammeveski.

See on ilmselt ka põhjus, miks mõned leidjad varjupaika ees hirmu tunnevad. Samas varjupaik ise katsub leitud loomade kohta infot läbi oma kanalite jagada ja loomadele uusi kodusid või omanikke leida.

Saue linna ilusaimaks jõulukoduks pärjati perekond Hammeri koduaed

Jõuluuag jääb juba küll paari kuu taha, aga vabariigi aastapäeva paiku tunnustati juubeliaktusel ka Saue linnas 7. korda valitud ilusamaid jõulukodusid.

Kauneid jõulukodusid on Saue linnas valitud ja tunnustatud juba aastast 2012 ja eelkõige selleks, et avaldada tänu neile, kes oma kodude kaunistamisega on andnud panuse jõulumeeleolu loomisele kogu linnas - toonud pimedatesse talveõhtutesse palju rõõmu ja sära. Samuti võiks tunnustus innustada edaspidi teisi sauevallakaid julgelt kodusid jõuluhõngulisemaks muutama.

Konkursil hinnati eraldi kategooriates koduaedu ja eramud, kortermaju, ettevõtteid ning ühiskondlikke hooneid. Žürii võttis hindamisel aluseks ühtset kontseptsiooni, üldmuljet, jõulukaunistuste ja dekoratiivlementide oskuslikku kasutamist, üldist heakorda.

Ettepanekuid 2017. aasta jõulukodudele tuli kokku neliteist. Enim punkte kogus Puidu 30 - Alla ja Urmas Hammeri koduaed, mis suutis tervikliku lahendusega tõmmata tähelepanu juba kaugelt. Tuledega oli kaunistatud maja ja abihoonete katuste servad. Hoovi keskel oli säravates värvides kuusk, dekoratiivlementidena kitse ja tuletõlgad akendel.

Teise koha vääriliseks hindas žürii Ridva 4 - Siiri ja Virko Raagmetsa lihtsalt, kuid oskuslikult kaunistatud kodu. Auväärse kolmanda koha saavutas Kiviloo 76, Kaie Karnioli jõuluhõnguliselt ehitatud kodu.

Ettevõtete kategoorias tuli parimaks Hiteh Kinnisvara OÜ ehk Saue mõis, mis oli hoonele sobilikult jõulukaunistustega ehitatud. Žürii hindas eelkõige ühtset kontseptsiooni ja maitsekust.

Žürii andis välja ka kolm eripreemiat:

- Fors MW AS eriti originaalne ja silmapaisteven lähenedamine;
- Uusaru 18-2 - Aliise ja Martin Pärnapuu kodu väga kaunitult ja maitsekalt ehitatud kuusepuu;
- Nurgakivi 23 - Annika ja Andres Liitmaa retrohõnguliselt ehitatud jõulukodu.

MARJU NORVIK

Kauni kodu konkursi komisjoni esimees

Parandus eralasteaia toetuse määruses

Saue vallavolikogu tegi 22. veebruari istungil paranduse 1. jaanuaril 2018. aastal kehtima hakanud „Koolieelse eralasteasutuse ja -lapsehoiu toetamise korda“, millega muudeti ära vastava määruse § 3 lõige 2. Nüüdsest on kirjas, et toetust ei maksta lapse eest, kes on saanud jooksva aasta 1. oktoobriks vähemalt 3-aastaseks ja kellele on pakutud kohta Saue valla piirkonna munitsipaalasusteaia.

Eesti loomakaitse selts kutsub oma lemmikloomi steriliseerima ja kastreerima

Eesti loomakaitse selts (ELS) kutsub kõiki kassi- ja koeraomanikke oma lemmikuid steriliseerima ja kastreerima, et vältida soovimatuid järglasi, haigusi ning stressi. Kampaaniaperioodil pakub tavapärasest soodsamalt steriliseerimist ja kastreerimist 16 loomakliinikut üle Eesti, sealhulgas ka Saue loomakliinik.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kassid ja koerad võivad ilmale tuua 3-4 pesakonda aastas, igas neist keskmiselt viis poega. Varjupaikades ja erinevate loomakaitseorganisatsioonide hoiukodudes on

väga palju hüljatud loomi, sest neid sünnib rohkem, kui on neile pakkuda kodusid. Seetõttu hukatakse igal aastal kahetsusväärselt palju koeri ja kasse, statistika on kurb: 2017. aastal jõudis Väike-Maarja loomsete jäätmete käitlemise tehasesse 18 tonni hukkunud või hukatud lem-

Saue loomakliinik Harjumaal:

SOODUSHINNAD -5% PERIOODIL 05.03.-31.03.18;

kastreerimine: kass 45 eurot - 5%, koer 120-180 eurot (sõltub kehakaalust) - 5%;

steriliseerimine: kass 70 eurot - 5%, koer 160-250 eurot (sõltub kehakaalust) - 5%.

www.sauekliinik.ee telefon 600 3382

mikloomi ning sel aastal on see arv juba ligi 2 tonni.

„Lisaks sellele, et steriliseerimine ja kastreerimine aitab ära hoida soovimatuid pesakondi, võib see mõjuda positiivselt ka looma vaimsele ja füüsilisele tervisele. Näiteks võib emase koera või kassi jooksuuag, tiinus ja imetamine olla kurnav ning stressirohke. Kastreeritud isased lemmikud muutuvad reeglina aga rahulikumaks ja kodusemaks,“ selgitab ELS-i juhatuse liige Geit Karurahu. Nii steriliseerimist kui

ka kastreerimist tehakse loomakliinikutes üldnarkoosi all. Operatsioon on ohutu, rutiinne ja loomale suhteliselt valutatu. Mõned tunnid pärast lõikust võib omanik looma koju viia ja tavaliselt võtab operatsioonist taastumine aega ühe päeva.

Kampaaniaperioodi jooksul (19.02.-31.03.18) kasside ja/või koerte steriliseerimisel ja kastreerimisel soodushinda pakkuvate kliinikute kontaktid ning hinnakiri on leitav www.loomakaitse.ee.

Saue valla ametlikud planeeringuteated

DETAILPLANEERINGU VASTUVÕTMINE JA AVLIKUSTAMINE

Saue Vallavolikogu võttis oma 22. veebruari 2018. a otsusega nr 16 vastu ja suunas avalikustamisele Saue valla **Saue linna Kasesalu tänav 1** detailplaneeringu.

Ligikaudu 1,6 ha suurune planeeringuala paikneb Saue linnas Tule ja Kasesalu tänavate nurgal aktiivsel tootmisalal ning piirneb valdavalt avalike tänavamaadega, millest teisel pool tänavat asuvad tööstuse või ladude maa-alad. Eluhooned asuvad planeeringualast loode suunas ning lähim eluhoone asub planeeringuala loodenurgast u 125 m kaugusel.

Saue vallale kuuluv 15 976 m² suurune üldkasutatava maa sihtotstarbega Kasesalu tänav 1 (72801:002:0182) kinnistu on hoonestamata ning pikalt kasutuseta. Kinnistu on kaetud kõrghaljastusega, mis aga on pikka aega olnud hooldamata ning seetõttu võsastunud ja kohati läbimatu. Kehtestatud Saue linna üldplaneeringu kohaselt on planeeringuala kavandatud puhke- ja virgestusmaaks, mis tähendaks sisuliselt kõrghaljastuse korrastamist ning elanikele puhkeotstarbeliseks muutmist, mida aga seni tehtud ei ole.

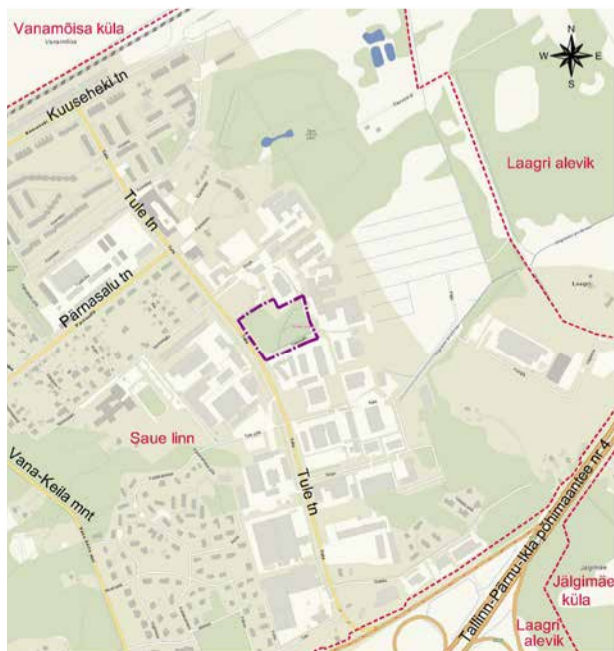

Saue linna planeeritav puiduhakke kalltamaja tuleb sarnane juba olemasolevaga Laagris

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Kasesalu tn 1 kinnistu idaserva olemasolevate tootmishoonete lähedusse ligikaudu 0,4 hektarile kahe uue tootmismaa ning ühe liiklusmaa kinnistu moodustamine, nende hoonestusõiguse ja -tingimuste seadmine ning tehovõrkude, liikluskorralduse ja parkimise, haljastuse ja heakorrastuse põhimõttelise lahenduse esitamine. Ühele kahest planeeritavast tootmismaa krundist nähakse ette puiduhakke töötava katlamaja rajamine. Kasesalu tn 1 kinnistu ligikaudu 1,2 ha suuruse alles jääva osa sihtotstarvet ei muudeta ning pikemas perspektiivis nähakse ette metsaala korrastamine ning inimsõbralikumaks muutmise. Koostatav detailplaneering muudab kehtivat Saue linna üldplaneeringut.

Saue linna kaugküttepiirkonna soojusmajanduse arengukava aastaks 2015-2025, näeb ette Saue linna kaugkütte üleviimise kodumaisele taastuvale kütusele ehk hakkepuidule. Tulevase katlamaja asukoha valikul on kaalutud Kasesalu tn 1 kinnistut põhjendusel, et kinnistu asub tootmispiirkonnas, rekonstrueeritud soojatrass paikneb vahetus läheduses Kasesalu tänaval, elamupiirkond jääb piisavalt kaugemale, transpordile on tagatud hea juurdepääs ning visuaalselt on katlamaja linnapildis peidetud kõrghaljastusega.

Saue Vallavalitsus korraldab detailplaneeringu avaliku väljapaneku ajavahemikul **26.03.2018 - 22.04.2018**. Materjalidega on võimalik tutvuda paberikandjal tööaegadel Saue Vallavalitsuses (Tule tn 7, Saue linn) ning digitaalselt Saue valla veebilehel <http://sauevald.ee/avalikud-valjapanekud-ja-arutelud>. Küsimused, ettepanekud või vastuväited palume esitada kirjalikult Saue Vallavalitsusele hiljemalt **22.04.2018** postiaadressil Tule tn 7, Saue linn 76505, Saue vald või e-posti aadressil info@sauevald.ee. Lisainfo: planeeringute spetsialist Veiko Rakaselg (veiko.rakaselg@sauevald.ee; 6790171)

Algab üldplaneeringute ühtlustamine

Üldplaneeringu koostamise eesmärk on ühtlustada Saue valla ruumilised arengusuunad ja põhimõtted.

VEIKO RAKASELG
planeeringute spetsialist

Selle käigus määratakse muuhulgas maa- ja veealade üldised kasutamise- ja ehitamistingimused ning detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud. Samuti määratakse tiheasustusalad, ehitamistingimused hajasustusalal ning roheline võrgustiku ja väärtuslike maastike kaitse- ja kasutustingimused. Tutvu www.sauevald.ee

ja vallamajas Saue linnas ning halduskeskustes

Miks üldse uut üldplaneeringut vaja on?

Ühelt poolt on seoses haldusreformi läbiviimise ning Saue, Kernu ja Nissi valdade ja Saue linna ühinemisega uuel volikogul kohustus algatada ühendvalla territooriumil uue üldplaneeringu koostamine. Teisalt on hetkel kehtivad Saue valla osade üldplaneeringud koostatud ja kehtestatud erinevatel

aegadel ning seetõttu käsitlevad need mitmeid teemasid ja valdkondi erinevalt. Lisaks on erinevate arengusuundumuste ja planeerimispraktikate tõttu seatud üldplaneeringutega erinevaid maakasutustingimusi ja -piiranguid, mis vajavad läbiarutamist ning ühtlustamist. Otstarbekaim viis selleks ongi uue ja kogu Saue valla territooriumi hõlmava üldplaneeringu koostamine, mis oma arengusuundades toetuks uuele Saue valla arengukavale ning annaks sellele ruumilise väljundi.

Samuti on lõpusirgel „Harju maakonnaplaneering 2030+“ koostamine, millest lähtuvad täiendavad teemad ja ülesanded Harju maakonna kohalike omava-

altsuste üldplaneeringutesse. Seetõttu on vajalik ka Saue valla ruumilise arengu alusdokument sellega sünkroniseerida.

Kuidas saavad inimesed protsessis osaleda?

Üldplaneeringu koostamine on pikaajaline ning mitmetapiline protsess, milles on nii ametlikke-kohustuslikke avalikustamise perioode kui ka vähem formaalsemaid koostöö- ja aruteluseminare. Samuti on igapäev võimalik kogu protsessi vältel esitada ettepanekuid ja küsimusi. Kindlasti kajastame vallalehes regulaarselt üldplaneeringu koostamise protsessi ning teavitame kõikidest olulistest etappidest ja koostöövõimalustest.

Lähiaastad kuluvad erinevate piirkondade arenguvõimaluste ühtlustamisele

Saue vallas on kaheksa valdkondlikku komisjoni, mille põhitegevuseks on enne volikogu läbi töötada ja anda hinnang konkreetset valdkonda puudutavatele eelnõudele, mis suunatakse volikokku. Igakuise koosolekute tsükli lõpetab majandus- ja eelarvekomisjon, mille tegevust tutvustab selle esimees Aavo Sõrmus.

AAVO SÕRMUS
majandus- ja eelarvekomisjoni esimees

Majandus- ja eelarvekomisjoni tegevusvaldkonda kuuluvad eelarvet, rahandust, vallavara, majandust, arengukava puudutavad küsimused. Viimased kaks kuud on fookuses olnud 2018. aasta eelarve ning erinevate toetuste eelnõud. Võiks ju arvata, et kui arengukava ja eelarve on saanud heakskiidu, võiks kuni järgmise aastani lasta majandus- ja eelarvekomisjoni

nil puhata, aga kaugel sellest. Tuleb ette muutusi, mis võivad tingida eelarve muudatust. Nii toimub eelarve arutelu ja lisaelarve menetlemine ka aasta sees. Igakuiselt esitatakse eelnõusid, mis on eelarvega seotud. Komisjoni liikmed peavad pidevalt valla finantsseisu ning võimalustega kursis olema.

Valdade liitumisega on oluliselt suurenenud ka komisjonide töömaht. Kuna mul oli võimalus juhtida majandus- ja eelarvekomisjoni ka „vanas“ Saue vallas, siis oskan võrrelda.

Kuu viimasel neljapäeval toimub volikogu koosolek, sellele eelneval esmaspäeval toimub majandus- ja eelarvekomisjoni koosolek ning veel sellele eelneval kahel nädalal toimuvad kõikide teiste komisjonide koosolekud. Kõik eelnõud, mis on seotud eelarveliste küsimustega, edastatakse majandus- ja eelarvekomisjoni. Reede õhtul saadetakse materjalid, komisjoni koosolek ise toimub esmaspäeval. Varasemal perioodil suutsin materjalid läbi töötada laupäeva pealelõunase ajaga ja koosolekud kestsid tund-poolteist, nüüd kulub materjalide läbitöötamiseks terve laupäev ja on tulnud lisa võtta ka pühapäevast. Koosolekud kestavad kaks tundi ja enamgi. Kui selgub, et mõni eelnõu ei ole piisavalt hea või esinevad puudused, on komisjonil õigus eelnõu tagasi lükata, mida vahel ka ette tuleb.

Komisjoni liikmed suhtuvad valla rahaasjadesse vastutustundega. Kindlalt hoitakse konservatiivset eel-

arvepoliitikat. Juhindutakse eelarve koostamise alusdokumentidest, nagu arengukava, eelarvestrateegia ning veel mitmed, kus on paika pandud arengusuunad ning vajadused, olgu nendeks lasteasutused, koolitranspord, sellest tulenevalt teede korrashoiu prioriteet või ka kultuuri- ja sporditegevus. Soovid on alati suuremad kui võimalused, aga kui oleme vajadused ja tegevused prioriteetseks, on pilt selgem.

Kuna vald on nüüd oma pindalalt ja rahvaarvult oluliselt suurem, siis lähiaastad kuluvad kindlasti sellele, et ühtlustada erinevate piirkondade arenguvõimalused, et elukvaliteet ja võimalused oleksid sarnased ja ühtmoodi kättesaadavad igas meie valla nurgas. Selleks peame targalt ning süsteemselt tegeutsema. Kindlasti ei suudeta teha korda kõiki teid ja objekte ühe aastaga, aga kui teame, mida tahame ja näeme tervikpilti, saavad kindlasti kõik eesmärgid saavutatud.

Üle valla kaotatakse 13 kirjakasti

Omniva palus inimestelt tagasisidet, kui mugavalt kasutatavad on kirjakastide asukohad. Saue vallas laekunud kommentaaride ja reaalse täituvusstatistika põhjal on ettevõttel kavas eemaldada 13 kirjakasti.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

„Elanikelt saime tagasisidet vaid nelja kirjakasti osas, mis näitab, et kirjakastide vastu tuntakse vähe huvi. Samas aitäh omavalitsusele ja kõigile aktiivsetele inimestele, kes arvamust avaldasid ning nõu andsid,“ ütleb firma meediasuhete juht Mattias Kaiv. Omniva statistika näi-

tab, et minimaalne või lausa olematu kasutus on näiteks Tuula külas, Virukülas ning Jõgisool. Populaarsemad kirjakastid on Kernu postkontori juures, Saue Salu poe juures ning Nissis. Kernu omasse postititi kuu jooksul kirju lausa üle saja. Kokku jääb Saue valda alles 19 kirjakasti, millesse postititi rohkem kui viis kirja kuus.

13 vähem kasutatud ning pea tühjana seisvat kirjakasti eemaldatakse võrgustikust tõenäoliselt juba märtsikuu jooksul. Ajakohast infot kirjakastide paiknemise kohta saab Omniva kodulehelt kirjakastide registrist (<https://www.omniva.ee/abi/kaart>).

Lisaks on Saue vallas praeguse seisuga kuus postiasutust: Laagri, Riisipere, Saue, Turba ja Ääsmäe postkontor ning Ruila postipunkt. „Tänase seisuga ei ole nende osas ühtegi muudatusotsust veel tehtud,“ kinnitab Kaiv.

Pakiautomaate, mis samuti kaasagse postiteenuse juurde kuuluvad, leidub hetkel kaks - Saue Kaubakeskuse ja Laagri Maksimarket juures. „Aasta teises pooles on meil plaan pakiautomaatdivõrgustikku pea kahekordistada, kuid uutest asukohtadest on praegu veel vara rääkida,“ selgitas Kõiv.

Postkastid, mis kaovad

1. Laagri Veskitammi 8
2. Valingu Puiestee 7, puukuuri seinale teede ristmikul
3. Jõgisoo elamurajoonis eramaja traataia küljes
4. Kibuna raudteejaama teeristis
5. Kivitammi, maanteelt maha keerates 1. teeots paremale, teeristis
6. Tuulas kivimaja seinal
7. Maidlas, veehoidlast mööda vasakul kuuri seinal, Mõisa talu kõrval
8. Munalaskme hooldekodu juures
9. Ellamaal Nurga puukooli juures maantee ääres
10. Nurme külas lauda küljes puuräästa all
11. Riisiperes kaupluse vastas parklas, suurte puude all
12. Ruilas kaupluse juures puu küljes klaastara konteineri taga
13. Virukülas, maanteelt keerates Balteco peale, edasi metsa, kuni tuleb Viruküla tee

Ministeerium toetab riigigümnaasiumi osas kokkulepitud suunda rajada see Laagrisse

Veebruarikuisel volikogul andis Keskerakonna fraktsioon üle eelnõu, millega sooviti alustada protsessi riigigümnaasiumi asukoha muutmiseks Laagrist Saue linna. Märtsis otsustavad volikogu liikmed, kas seda eelnõu vastu võtta või mitte. Töökohtumistelt ministeeriumiga on saadud signaal, et seal pooldatakse senise kokkuleppe jätkumist, milles on kooli asukohaks määratud Laagri.

Riigigümnaasiumi hoone eskiisprojekt on juba valmis

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Keskerakonna selline käik on mõnevõrra lootamatu. Vaid kuu jagu päevi varem jaanuarikuu volikogus olid volikogu liikmed ühehäälselt, sealhulgas ka Keskerakonna fraktsiooni kuuluvad liikmed, toetanud läbirääkimiste jätkamist ministeeriumiga varem kokku lepitud tingimustel. Enne seda otsust oli konsulteeritud nii Saue gümnaasiumi õpilase-sinduse kui ka hoolekoguga, kust mõlemast tuli toetav seisukoht.

Keskfraktsiooni eelnõu seletuskirjas toodud peamised argumentid riigigümnaasiumi asukoha muutuseks keskenduvad Saue linnale kui keskusele, seega peaks ka gümnaasiumiharidus kättesaadav ole-

ma just keskus. Eelnõuga soovitakse anda volitus vallavalitsusele Haridus- ja teadusministeeriumiga läbirääkimiseks, et nimetataks asukohaks Saue linn.

Keskus vs. piirkond

Juba 2013. aastal alanud läbirääkimistes on algusest peale olnud riigigümnaasiumi mõttes tegemist piirkondliku, mitte ühe omavalitsuse keskuse käsitlusega. Riigigümnaasiumite rajamise seisukohalt pole esmatähtis, kus asub omavalitsuse keskus. Vaadeldud asukohta laiemalt, lähtudes kasvupiirkondadest, logistikast, olemasolevatest transpordihendustest, olemasolevast toetavast taristust ja konkreetsest kinnistust. Lisaks tänasele Saue vallale mahuvad logistiliselt Laagri riigigümnaasiumi piirkonda ka Nõmme, otsapidi Saku

ja Harku, samuti tänaseks osaliselt Lääne-Harju valla alla ühinenud omavalitsuste territooriumid, mis arusaadavalt teeb asukoha ministeeriumi vaatest perspektiivikamaks.

Seegi, et omal ajal sai asukohaks määratud Laagri, ei tulnud suvaliselt, vaid selle taga on laiaulatuslik uuring üle Harjumaal. Selles sedastati, et 540 õpilasega riigigümnaasiumi veaks välja Jüri, Viimsi, Tabasalu, Laagri, Tabasalus ja Viimsis täna ehitus juba käib. „Uuringu-egne olukord ei ole algandmete mõttes muutunud. Kuigi omavalitsused on ühinenud, on rahvastiku- prognoosid ja potentsiaalne kasutajaskond samas suurusjärgus,“ ütleb vallavanem Andres Laisk.

Vähemalt 540 kohaga gümnaasium on tingimu-

seks, et tagada õppesuunda mitmekülsus, mis on hea gümnaasiumihariduse oluline eeldus. Saue linna osas on varasemalt olnud kõneks väiksema, kuni 240-kohalise kooli rajamine, aga see ei rahuldaks tänases kontekstis eesmärki pakkuda paremat haridust rohkematele valla noortele. Tasub meenutada, et konsensus Laagri asukoha suhtes tuli teiste hulgas tihedas konkurentsis naabrite Keila ning Sakuga.

Sellise pagasiga – ühel poolt volitusega tegutseda edasi Laagri asukoha suunal, teiselt poolt värske eelnõu ettepanek suunda muuta Saue linnale ja alustada uue ringiga nii läbirääkimisi kui uut analüüsi – käis vallavalitsus 6. märtsil ministeeriumis tekkinud olukorda arutamas. „Oli konstruktiivne töökohtumine, kus meie saime lähtuda voliko-

gu otsusega jaanuaris saadud mandaadist, aga ühiselt tõdesime, et eelistused asukoha suhtes pole varasemaga võrreldes muutunud ja konkreetse, ning võrreldava alternatiivi puudumisel tähendaks ministeeriumi vaatest see asjade edasi lükumist määramatusse tulevikku. Samas kui volikogu jaanuaris väljendatud selge positsioon võimaldab läbirääkimistega jätkamist ning edasise ajakava kokku lepimist juba lähitulevikus,“ vahendab Laisk ministeeriumis räägitut.

Tema sõnul oleks kõiki asjaolusid arvestades realistlik jõuda riigigümnaasiumi avamiseni Saue vallas 2021. aasta septembrist. „Seda eeldusel, et leping järgmisse etappi liikumiseks saab allkirjad lähikuudel,“ täpsustab vallavanem.

Keskerakonna esitatud

alternatiivset ettepanekut arutatakse volikogus eeldatavasti märtsis, vallavanema hinnangul tuleks konteksti- ja teemapüstituse ajastust lugeda siiski pigem poliitiliseks käiguks, mis räägib risti vastu kõikidele protsessiga edukaks edasi liikumiseks olulistele argumentidele.

Esitatud eelnõus soovitakse teha vallavalitsusele ülesandeks valmistada ette Saue vallavolikogule eelnõu riigigümnaasiumi asukoha määramise kohta Saue linna hiljemalt volikogu aprilli istungiks. Ei ole ei vallavalitsuse ega volikogu pädevuses määrata ühepoolset riigigümnaasiumi asukohta.

„Oleks üsna veider, kui volikogu kaks kuud peale ühehäälselt seisukohta ja tagasisidet ministeeriumilt oma varasemat otsust muutama asuks,“ ütleb Laisk.

Sauevallakad võitsid omavalitsuste talimängudel kümme medalit

Eesti omavalitsuste 34. talimängud toimusid märtsi esimesel nädalavahetusel Viljandis, talimängudel osales kokku 1500 sportlast 48 omavalitsusest. Mängud võitis Rae vald 258 punktiga.

TERJE TOOMINGAS
Saue spordikeskuse juhataja

Teise koha saavutas Tartu vald 240,5 punktiga ja kolmas koht kuulus Pärnu linnale 233 punktiga. Saue vald sai üldarvestuses 11. koha ja valdade arvestuses üle 8000 elaniku saavutas Saue vald 9. koha, kogudes 217 punkti.

Saue vald võitis talimängudest osa 65 sportlasega, kahel päeval võisteldi üheksal erineval spordialal: murdmaasuusatamine (23. koht), lauatennis (14. koht),

Sauevallakatest lumelaudurite võistkond

ujumine (10. koht), mäesuusatamine (11. koht), lumelausõit (11. koht), juhtide võistlus (3. koht), male (19. koht), kabe (2. koht), naiste korvpall (14. koht). Lisaks sellele võisteldi jaanuaris ka meeste korvpalli eelturniiril Jõhvis.

Talimängude tulemustega saate tutvuda Eestimaa spordiliidu Jõud veebilehel www.joud.ee.

Kahel päeval tegid meie sportlased suurepäraselt tööd Viljandis, Suure-Jaanis, Karksi-Nuias, Holstre-Pollis, Heimtalis ja Väike-Munamäel. Tänuõnad neile, kes spordialade võistkondi komplekteerida aitasid: Timo Hallist, Kaljo Põldaru, Karel Uurits, Heinar Jahu, Linda Roop, Eha Lilienthal ja Ain Osula.

Kohtumiseni 43. Eesti

omavalitsuste suvemängudel 7.-8. juulil 2018 Haapsalus, kus saab võistelda 11 erineval spordialal: kergerõustik, jalgrattakross, orienteerumine, jahilaskmine CSP, meeste võrkpall, naiste võrkpall, mälumäng, petank, tennis, köievedu, juhtide võistlus. Kes tahaks mõnel neist spordialadest võistelda, andku Saue spordikeskusele kindlasti teada.

Medalistid Saue vallast:

Urmas Väärtnõu (kabe 2. koht), Heinar Jahu (kabe 2. koht), Anneli Trees (kabe 2. koht), Robert Antoni (kabe 2. koht), Karmen Kuusik (kabe 2. koht), Eili Paap (ujumine, 100 m vabalt 2. koht; 100 m rinnuli 2. koht; 100 m selili 1. koht), Jaan Toomingas (ujumine, 100 m rinnuli 2. koht), Andres Kaarmann (juhtide võistlus 3. koht). Palju õnne!

Suur tänu ka teistele Saue valla tublidele sportlastele

Murdmaasuusatajad: Laura Lobjakas, Elisabet Bremann, Sander Saaring, Annika Saaring, Anneli Aas, Ain Kilk, Kaidi Unas, Karin Lehtme, Aivo Traks, Marju Niinepuu.

Mäesuusatajad: Oliver Kreisberg, Marko Pruus, Mathias Pruus, Reigo Vatsk, Sander Roben, Marko Tammist, Karmo Hurm, Valdis Toomast.

Lumelaudurid: Erik Pirn, Jano Järvelaid, Reigo Vatsk, Kristjan Eenok, Andro Öisnurm, Andre Öisnurm, Marko Tammist, Kandy Sagadi, Devin Sagadi.

Naiskorvpallurid: Elis Vollmann, Jane Tael, Laura Salu, Glenda Tamar, Ertika Savostjanov, Mooni Suvi, Maris Kiel.

Meeskorvpallurid: Rene Viljaste, Kuldar Paju, Martin Meierau, Reigo Vatsk, Taavi Mürsepp, Timo Hallist, Jürgen Jõepera, Rauno Rohtmets, Priit Raja.

Maletajad: Tarvo Piip, Karel Uurits, Ester Leuska, Joosep Laanela, Kristin Kairit Sonn.

Lauatennise mängijad: Kaljo Põldaru, Rainer Kukkk, Ülle Kraht, Egert Möll, Kädi Raju.

Kabe 2. võistkond: Raivo Karjus, Aleksander Uusen, Karin Lähker, Gert Koppelman, Adeele Aljaste.

Ujujad: Timo Hallist, Kelly Haapsal, Grete Liis Nelson.

Sauevallakas tegi iseseisvipäeva paiku sümboolse 100. vere loovutuse

Laagri mees Aivar Hunt, kes on 25 aastat doonor olnud ja selle aja jooksul vast 50 liitrit verd andnud, tegi Eesti 100 juubeli tuules samanumbrilise vere loovutuse. Mitte et ta oleks midagi planeerinud, tema sõnul doonor ei ajasta midagi. Ta käib ja lihtsalt loovutab.

Kunagi aastaid tagasi – nii 25 vereandmist ja 8 aastat tagasi – rääkis mees Saue vallalehele oma motivatsioonist ja mõtetest nii:

„Doonorlus on sügavalt isiklikest veendumustest tulenev teema, sellega saunalaval ei ärple. Keegi ei käi verd andes mingeid rekordeid püstitamas. Doonorlus peab olema iga inimese jaoks vabatahtlik, loomulik ja loogiline. Mitte aumärkide, edevuse või avaliku tuntuse-tunnustuse pärast.

Kuigi esimest korda verd andma võib sattuda juhustlikult või kellegi eeskujul, siis püsidoonoriks jääda ikka sisemisel sunnil. Minu jaoks oli doonoriks hakkamine loogiline samm, kuna ka minu isa on eluaeg doonor olnud. Eeskujud järgides on ju hullemaidki asju tehtud, eks? Kes hakkab isa eeskujul suusatama, kes suitsetama jne. Mina hakkasin doonoriks.

Teine põhjus on see, et mul on endal varajases nooruses doonoriverd vaja läinud. Ma ju ei küsinud, kust see abi tuli, sest tundus iseenesest mõistetav, et kui on vaja, siis antakse. Kuigi iga kord ei pruugi see ju nii olla.

Aumärk 100. vere loovutuse eest

Verevarud võivad muutuda kriitiliseks, sest vajadus on prognoosimatu. Niipea, kui paar hullu seltskonda on nädalavahetuse peol oma autod üle katuse keeranud, võibki kriitiline piir kätte tulla. Ja kujutage siis ette situatsiooni haigla operatsioonilaul. On vaja verd, aga öde laiutab käsi ja ütleb, et ei ole, lihtsalt ei ole... mitte keegi ei ole juba oi-kui-kaud verd andmas käinud. Kõrgelt kvalifitseeritud ja kümneid aastaid õppinud arstid, kes tavaolukorras saavad hakkama iga patsiendiga, võivad sellisel puhul maskid eest võtta, koju minna ja ölle lahti teha. See on muidugi puhtteoreetiline mõttekonstruktsioon, aga ma siiski ei välistaks sellist võimalust.

Lihtne on ju kogu aeg ainult nõuda, et kuna mina teen tööd ja maksan makse, siis toodagu, antagu ja tehtagu mulle. Keegi peab ju tegema ja tooma ja andma. Ega minagi aastaid tagasi mõtelnud, et peaks mitte ainult nõudma, vaid ka vastu andma, aga pika-peale see arusaam tuli.“

Muide, ka Aivari abikaasa Kristiina on doonor. Tema on jõudnud ka ümmarguse, aga pisut pisema 10. korrani. Doonorlus tundub olevat perekond Hundi isiklik asi.

Taekwondo's on jalalöökkide kõrval sama tähtsad distsipliin, tolerants ja austus

Seitse aastat on Saue linna noortekeskuses tegutsenud Saue taekwondo klubi, lisaks ulatub haare Ääsmäe kooli, läbirääkimised käivad ka Laagri osas. Tegemist on võitluskunstide sekka kuuluva spordialaga, klubi trennid on suunatud nii lastele kui ka täiskasvanutele.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kui Youtube'ist ala kohta infot otsida, siis otsingusõna „takewando“ annab esimese vastena üsna armutuna näiva võitlusolukorra, kus valgetes vormides meeste kiivriga kaitstud põsed jalalööke saavad. Järgmise video najal saab aimu, et fookuses on kehaline võimekus teha uskumatud hüppeid, sünkroonis liikumist, küll ka plaatide purustamist kõrge ja kiire jalalöögiga.

Tegelikult ongi sellel Koreast päris spordialal, mida väidetavalt harrastab üle maailma 90 miljonit inimest, kaks suunda. Üks on sparringule ja võitlusolukorrale keskenduv, teine rohkem etenduskunstide valdkonda kuuluv. Sael te-

hakse seda esimest, aga see ei tähenda kaugelgi seda, et trennis ainult üks kaklus käiks. „See on ju olümpia alagi, mis tähendab, et on väga selged reeglid ja eesmärk ei ole mitte vastast matile pikali saada, vaid punkte koguda,“ ütleb klubi president Virko.

Treeningutel füüsiline kontakt valdavalt puudub, koormus on jalgade töö: löökidel, nende täpsusel ja kiirusel, reaktsiooni harjutamisel. Võistlustel käib võitlus selle peale, kes kaitsekostüümi anduritele kõige täpsemini pihta saab. Üsna nii nagu vehklemiseski, ainult löögivahendiks on oma jalad. Täiskasvanute võistlustel näeb ka pisut karmimat versiooni, aga igal juhul on kõik rangete reeglitega piiritletud.

Taekwondo jõudis Saue-

Taekwondo stiilinäide klubi kasvandikult Sanja Muskevitsilt Eesti meistrivõistlusel Tondiraba jäähallis

le tegelikult Maroko mehe Badri kaudu, kes Eestis naise võttis ja Sauele elama asus. Mees oli taustalt taekwondo treener ja leidis võimaluse ala harrastada siingi. Temagi toonitab, et füüsiline pool ja ala filosoofiline vaimne taust on üsna võrdses positsioonis. Vaimsete väärtustena, mis ala harrastades kaasa tulevad, nimetab Badr distsipliini,

tolerantsi, õiglustunnet ja inimlikkust. See on sama palju keha kui meele treenimise koht.

Saue klubis on liikmeid kokku 80 kanti, kusjuures kõige noorem on olnud kolmene ja vanim viiekümne viiene. Tüdrukutele täpselt sama sobiv kui poistele ja vanusepiiranguid pole üldse. Nii võib trenni tulla põhimõtteliselt isegi pere-

de kaupa, Sael on küllalt näiteid, kus ema tütre või pojaga koos trennis käib.

Eks tiitliambitsioone on klubil ikka ka ja mõned on ettegi näidata nii Balti- kui Põhjamaade turniiridelt. Rahvusvahelistel võistlustel käiakse iga kuu, 2018. aastast on napilt kaks kuud olnud, aga Saue klubi on juba jõudnud nii Läti, Leetu kui Soome võistlustele. Klubi treener Aleks ütleb, et tal on näiteid, kuidas juba kahe aastaga võib inimene jõuda väga heale võistlustasemele.

Saue klubi on on tänaseks kokku kasvanud praegustest kasvandikest ja endistest. Ka esimene treener Badr, kes tänaseks on aktiivsest tegevusest taandunud, astub vahel läbi. Ja mis puudutab vanemate osalemist klubi tegevuses, siis võib sealt leida isegi paralleele Ameerika filmidest tuntud fenomeni nn *soccer-mom* idega. Võistlustel välismaal käies on alati mõni vanem slepas, kohapeal elatakse läbisegi kõikidele lastele kaasa. Organiseerutakse ka väljapool trenniaegu – peetakse ühist jõulupidu ja ollakse demotendustega väljas linna üritustel. Justnagu sõpruskond juba.

OTSI FACEBOOKIST
SAUE TKD.

Olümpiavõitja noorsportlastele: „Kolm olulist võtmesõna: hoiak, töökus, tarkus“

Rio de Janeiro 2016. aasta olümpiamängudel neljapaadi sõudmises pronksmedali võitnud Allar Raja käis Saue taekwondo klubi noortele rääkimas, mis mahtus tema esimese võistluse ja olümpiamedali vahele.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kui olümpiamedalit Saue noortel veel oma alalt ette näidata ei ole, siis julgust ja pealehakkamist küll. Olümpiavõitja saali saabudes ei olnud mingit kihelevat häbenemist seina ääres, nii mõnigi poiss pani hoopis Allarile ise käe pihku ja tõdes – ah sina siis oledki see mees.

„Sellise enesekindla hoiakuga jõuab kaugele,“ tõdes Allar Raja. Just õiged hoiakud kuuluvad tema hinnangul sportlase standardvarustusse. „Kas oled õigel ajal trennis kohal, kas keskendud seal 100%, kas sööd korralikult, kas lähed

normaalsel ajal magama – see kõik näitab lugupidamist iseenda, treeneri ja ka vastaste vastu. Ja see on asi, mida igaüks saab ise mõjutada.“

Teine hoob, mis tipu poole viib, on töökus. Raske töö trennisaalis ei pruugi end kohe ära tasuda, peab olema oskust jätkata ka siis, kui tulemusi kohe pole. „Mingil hetkel kindlasti tunned, et on raske ja ei taha enam. Et mängiks trenni asemel hoopis arvutimänge, aga ilma distsipliinita pjedestaalile ei jõua,“ toonitas Raja.

Kolmas oluline asi on tarkus. Selle all mõtleb mees vajadust analüüsida oma vastaseid, aga ka trenne, oma võite ja kaotusi, miks läks just nii. „Oluline

on peaga oma vaimu kontrollida. Võistluste eel ja ajal ei tohi mõelda sellele, mida treener ütleb või mida pealtvaatajad arvavad. Keskendu ainult oma sooritusele ja tehnikale. Rohkem mõtteid pähe ei lase,“ kõlab Allar Raja soovitus.

Allar Raja muidugi teab, mida räägib. Temagi alustas oma sportlaskarjääri pisikesest Saue-sarnasest linnast – Sindist. Poisikesena tegi erinevaid asju: mängis palli, ujus, jooksis, kuni ühel hetkel jõudis sõudmise juurde. Oma esimesest võistlusest on mehel mees, et ta käis

paadiga ümber, tiris selle siis kaldale ja alustas uuesti ning lõpetas lõpuks neljandana.

„Ega ma alguses ju ei mõtelnud, et minust saab olümpiavõitja. See oli nii kauge ja tume mõte. Et asi tunduks reaalsem, peavad eesmärgid olema lühemad. Saa alustuseks kõige paremaks oma klassis või trennis, siis Saue vallas, siis Eestis, siis maailmas. Sea endale vahe-eesmärke,“ andis Allar Raja noortele nõu.

Klubi noortel oli olümpiasangarile veel ka kümneid küsimusi. Miks nu-

tetakse, kui medal kaela pannakse? Mida sa tegid päev enne finaalvõistlust? Mis tunne oli, kui finišisse jõudsid?

„Ma usun, et noortele oli see väga vajalik kohtumine. Selline motivatsioonisüst, et kõik on võimalik, ka olümpiamedal, kui väga tahta. Raja ütles, et on käinud paljudes kohtades rääkimas oma sportlasest ning talle jäi erilisel meelde, et meie lapsed küsisid selliseid küsimusi, mida temalt varasemalt pole küsitudki,“ ütleb kohtumise organiseerinud lapsevanem Katrin Charles.

Õpetaja Ingridi süda kuulub eesti keelele ja luulele

Ingrid Bärenklau on rohkem kui pool sajandit õpetanud eesti keelt ja meelt. Tema 85. juubeli ja kevadise emakeelepäeva eel küsis lehetoimetaja, mis seisus proua arvates emakeel täna on ja miks on vaja Tammsaaret lugeda.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

„Mina ei saa aru sellest, et enam küpsuskirjandi kirjutamisele üldse tähelepanu ei pöörata. See annab ju kõige ehedama ülevaate inimese analüüsi ja arutlemisuskusest. Nüüd öeldakse veel, et korralikku käekirja ka vaja ei ole, et poistel olevat raske seotud kirja kirjutada. Kujutad sa ette? Mis siis edasi saab? Õpetame lapsi ainult trükitähtedes kirjutama?“ on Ingrid Bärenklau rohkem küsimärke kui vastuseid.

Ta on kuulnud ja teda muudab murelikuks ka see, et teaduse tegemine liigub üha enam inglise keelele ja ülikoolis õppimine ka. „Tõlkida on ju võimalik. Haridus ja teadus peaksid ikka jääma eestikeelseks,“ usub elupõlviline pedagoog. Ja kui palju kaob tema arvates seoses haldusreformiga ära igivanu kohanimedid. „Nimed kaovad, traditsioonid kaovad. Ma ei tea...“ ohkab naine.

Võimas luule

Kirjandus aga annab tema hinnangul noore inimese kujunemisele hoopis laiema tausta. Maailmast arusaamise, tekstitaguste ja vahede taipamise, mõtlemise õppimise. „Lisaks on see emotsioonikasvatus. Uuel ajal kasvavad võibolla noorte tehnilised teadmised, aga keelele ja kirjandusele rõhku panemata jääme tunde-vaeseks,“ leiab Ingrid.

35 aastat oli naine Turba koolis õpetaja, sleppi veel 8 aastat Nissi kooliski. Ja tema juhtimise all lõppevad kirjanduse tunnid vahel küll nii emotsionaalselt, et tüdrukud läksid järgmisest tundi nutta lõristades. „Luule on mu lemmik. Ja on täitsa üllatav, kuidas see mõjutab inimesi,“ ütleb endine õpetaja.

Tal oli kunagi üks poiss Turba koolis. Ei olnud kuidagi ekstra huviline või tunnis arutleja. Aga aastaid hiljem, ühel kooli vilistaste peol, tuli toosama nüüd juba täisealine mees ja ütles: „Õpetaja, mäletate, viiendas klassis õppisime üht Juhan Liivi luuletust „Mu armas kodu väikene, seal kauget mäe peal. Su üle särab päikene, puud haljendavad seal.“ Iga kord, kui lähen oma vanaisa juurde, siis tema maja meenutab mulle seda luuletust ja ma alati ümisen seda seal omaette.“

„Ma ei oleks kunagi oodanud, et ühele poisile üks luuletus niimoodi hinge võib jääda,“ nendib Ingrid.

Kui Ingrid veel päris nooruke oli, siis oma esimesed õpetajatööd tegi ta hoopiski toonases Loksa vallas. Oli aasta 1956, Moskvas toimus NLKP 20. kongress ning eesti keele õpetajad saadeti kolkaküladesse inimestele otsuseid lahti seletama. Kui Ingrid läks, siis luges hoopis luuletusi.

„Need olid lihtsad maainimesed, võibolla neli klassi külakoolis käinud, aga neil oli meeles ränduri luule-

Ingrid Bärenklau

1964-1999 Turba kooli õpetaja
1999-2008 Nissi kooli õpetaja

Kolm raamatu-soovitust, mida mõttega ja mitu korda elus läbi lugeda:

- Tammsaare „Tõde ja õigus“. Ja ainult esimesest osast ei piisa, sest see on ju puhas talupojaromaan, aga tervikus on palju rohkematki;
- Lutsu „Kevade“;
- Krossi „Keisri hull“.

„Aga võibolla olidki nõukogude ajal Eesti luule ja kirjandus inimestele palju tähendusrikkamad. Minu kooliajal ei tohtinud ei Visnapuud ega Alverit tunda, ainult Koidula oli lubatud. Koidula on muidugi haruldane. Luules leidis seda isamaalisust, mis oli keelatud ja see oli sellepärast ehk kallimigi,“ arutleb pedagoog.

Palju rohkem kui lihtsalt pedagoog

Õpetaja roll on naise jaoks kahtlemata kõige tähtsam olnud, aga samas on tema arusaam juba noore pedagoogi päevilt olnud, et seda rolli tuleb täita ka väljaspool. Nii on ta eluaeg juhendanud kooliteatrit ja deklameerimisvõistlustele lapsi ettevalmistanud. Sellepärast ta õieti üldse Turbassegi sattus. Omaaegne koolidirektor tundis noorukest õpetajannat ja kutsus ta Loksa rajoonist Turbasse. „Vanasti oli nii, et korraldati ülerajoonilisi deklamatsioonivõistlusi, anti näiteks teemaks sõprus ja tuli ot-

sida sellesisulisi luuletusi kõikidele vanuseastmetele. Mul oli ikka üsna andekaid õpilasi, alati tulime auhinaga sealt tagasi,“ on Ingrid tänagi uhke.

Hiljem jätkas naine näiteringi juhendamist juba Turba kultuurimajas ja nüüd juba peamiselt täiskasvanutele. Ja autoriteks ikka Eesti klassikud Osila „Kiitus kosjakontorile“, Luts „Pärijad“, Vilde, Kitzberg, Adson. „Võta Adsoni „Iluduskuninganna“, milline võrtsikas tekst, milline huumor. Juba lugedes võid karaktereid ette kujutada,“ kiidab Ingrid. Adsoni „Iluduskuninganna“ satuti toona rajoonilehete ja võideti konkurssitelt esikohti. „Neile inimestele, kes seal mängisid, tahaksin küll suure kumarduse teha. Villu Reinmann, Lehte Murd, Iveta Jürisson, Siret Rööberg, Kaarel Kuusk, Ott Pilipenko, Ain Karutoom, Tarvo Jõeeste, Evi Valdmee, Signe Reinmann,“ loetleb naine.

Ilmselgelt on Ingrid seda tüüpi inimene, kes jaksab rohkem kui roll ja normatiivid ette annavad. Kooli, näiteringi ja poja kasvatamise kõrvalt on ta ligi 30 aastat lalunud Riisipere naiskooris. 62-aastaselt võttis juhendada memmede tantsuringi Haspel. Kunagi korraldati alevis Turba memme valimised, siis sellegi võitis ära just Ingrid. „Eks mul seda huumorisoont ja esinemisuskust ikka oli,“ arvab ta ise.

Muidugi on tal sahtlid täis enda kirjutatud luuletusi, lisaks on ta ka väga hea käega pilapiltide joonistaja ja lausa loomulikult on ta osalenud mitmetel laulupidudel.

Kas midagi on tegemata ka elus jäänud?

Äkki oleks pidanud ikka oma luuleraamatu välja andma?

Turba noorte elu läheb põnevamaks

Neljapäeval, 1. märtsil avati Turba kultuurimajas noortetuba, kuhu kogunes paarkümmend noort.

KEILI KURISMAN
Turba piirkonna noorsootöötaja

Koos mängiti Meelis Loovere juhendamisel kaasahaaravaid lauamänge. Teadmisi sai proovile panna

viktoriinis, mis hõlmas teemasid Eesti noorsootööst, muusikast ja vanasõnadest. Võitjate meeskond, kuhu kuulus neli agarat ja teadmistemihulist noort, said autasuks piletid kohalikkunno. Lisaks oli noortel võimalus proovida erine-

vaid käelisi tegevusi ja mängida lauajalgpalli. Üheskoos arutleti noortetöa põhimõtteid ja tehti tulevikuplaane. Noortel oli võimalik välja pakkuda teemasid ja tegevusi, mis neid huvitavad ja mida saaks koostöös noortetöoga korraldada, näiteks filmiõhtud, suvisemal ajal orienteerumised ja mөөšõud.

Turba noortetuba on avatud kolmapäeviti kell 14.30-18.30 ja neljapäeviti kell 14-19. Kolmapäeviti

kell 16 hakkab toimuma noortetöa pärlitöötaba, mida juhendab Anni Kendra. Teisipäeviti on kell 17 oodatud kõik tehnikahuvilised Turba kooli arvutiklassi, kus hakkab toimuma filmi töötaba, mida juhendab Erlend Arras.

Turba noortetöa toimiva kohta saab infot nii Nissi kultuurikeskuse veebilehelt kui ka Facebooki lehelt Turba Noored. Lisaks on kuulutused üleval ka kohalikel stendidel.

Mõnuste juustukojas õpetatakse pealtnäha *mozzarella*'t tegema, aga tegelikult natuke nagu elama ka

Kernu kandis Mõnustes Linnumetsa talus tehakse juustu ja juustukooki. Pisike juustutöötuba ei ole aga äri omaette, vaid osa elustiilist, mida pererahvas elab ja sajaga naudib. Kokku võtta saab seda vast eneseabiõpikutest tuttava soovitusena: tee ainult seda, mida tahad ja armastad. Aga Linnumetsa rahva juures on see kadedusttekitav reaalsus.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Esmapäeva hommikuti astub Reino Bürkland kümme meetrit koduuksest ja siseneb oma juustutuppa. Seal venitab ta kirglikult kiulisi juusturibasid, keerutab neid kringlisse ja patsi, timmib erinevate maitseainetega ja paneb siis laari külma tahtema. Teeb täpselt nii palju, kui tema ligi 300-liikmelisest „juustulistist“ on tellimusi tulnud. Kolmapäeval vinnab juustukarbid autosse ja läheb ringile Kernust Nissi, Sauele, Kohilasse ja kuni Tallinnani välja. Mees ise teeb, ise toob. Ja on päris õnnelik.

Hoopis teine taust

Kunagi kümme aastat tagasi oli Reino jaoks õnnelik olemine hoopis teises kohas ja teistmoodi. Mees elas Soomes, töötas rahvusvahelises kontsernis finantside peal, tõstis raha ühest taskust teise. Palk oli korralik, boonused veel korralikumad, aga mees tundis, et hinge ses asjas ei ole. „Olin ka palju reisinud. Minu jaoks oli silmiavav Nepaal. Näha, et inimesed elavad nii vähesega ja on palju õnnelikumad, viis selleni, et ühel päeval küsisin endalt, miks ma seda teen ja kellele seda vaja on,“ viskab Reino pilgu tagasi oma eelmisesse ellu.

Umbes samal ajal jõudis samasuguste mõteteni ka Maarja, tänane Linnumetsa perenaine. Temagi oli klassikaline karjäärinaine. Kostüüm, kotsad, maja linna ääres, laps. Erialalt bioloog, otsustas Maarja peale ülikooli lõpetamist, et läheb tööle sinna, kus kõige rohkem makstakse. Relvatööstus oli esimene, naine valis ravimitööstuse, see on kohe kannul. Kümme aastat tegi karjääri, lapse kaht esimest eluaastat õieti ei mäletagi. Ta toonitab, et ega ses kõvas töötegemises pole ju mida-

gi halba, aga temal läks asi üle võlli. „Töö meditsiiniäris nõuab vahel ka kompromisse südametunnistusega, aga mina hakkasin päriselt enda sisse vaatama siis, kui tervis hakkas käest minema. Jõudsin omadega Reino venna Rene Bürklandi juurde Hiina meditsiini abi otsima. Ja kui ma midagi ette võtan, siis maniakaalse järjekindlusega. Tegin harjutusi, käisin nõelravis, hakkasin Rene juures Hiina võimlemises käima,“ räägib Maarja.

Ja seal oli ka Reino.

Koos tuli julgus

Reino oli selleks ajaks juba eluotsused teinud. Finantsmaailm jäi seljataha ja mees hakkas oma venna tuules massaaži õppima. Ja ühel päeval jäi võimlemistunnis pilk Maarjale. „Käisime tunde ja tunde teed joomas, läksime tantsukursustele. Ja kui Reino mu kae esimest korda pihku võttis, oli ta kadunud mees,“ naerab Maarja.

Ta tunnustab, et tema sisemine areng on käinud koos Reinoga. Ka linnast maale kolimine oli naise jaoks alguses ikkagi kaunikesti hirmus. Et mis seal muud on kui igav liiv ja tühi väli. „Ma lausa imetlen Reinot. Temal on palju rohkem julgust teha seda, mis tundub õige. Mina sain vanasti kindlustunde peamiselt rahast, aga nüüd olen aru saanud, et see oli ebakindlus minu sees, mida lõpuks ei suutnud ükski rahahunnik enam kinni mätsida. Eks ma siia tulles alguses ikka turtusisin ja plärtsusin, aga nüüd saan aru, et kui mul ei ole ju külm, halb, nälg, kuskilt ei valuta, siis ongi kõik hästi,“ kirjeldab Maarja alguseaegu.

Talle omaselt keeras korra siingi vindi üle. Otsustas, et kui juba maal elatakse, siis olgu kogu komplekt – oma peenrad, oma talvekartul. See päädis esimesel

Linnumetsa rahvas avatud talude päeva hommikul külaliste ootel. Õhtuks selgus, et uudistajaid käis õuelt läbi üle tuhande

Mõnuste juustukoja toodang

aastal sellega, et naine jõudis vaid vagude vahelt päeva lõppedes välja roomata, sest selg oli nii valus. Sai siis jälle aru, et tuleb leida mingi tasakaal. „Nüüd teen nii palju, et jõuan ikka kohvitassi ja ilusa kleidiga aias ringi ka käia ja jaksan oma lapsi mängimas näha,“ on Maarja täna rahul.

Käteoskusega inimesed

Lapsi on ses peres tänaseks

juba neli. Üks käib koolis, kaks lasteaia ja pesamuna on pisi ja kodune. Ses mõttes on laste lapsepõlv helge nagu Bullerby raamatus. Suviti käiakse külakorda naabertaludes – kord on mitme pere lapsed ühes talus, kord teises. „Minu limiit on kaheksa tükki,“ naerab Maarja. Muide, sellesse külasse sattusid Maarja ja Reino elama ka just tänu inimestele. Reino, kes ise on pärit

Turbast, hakkas siin kandis massaaži tegemas käima. Üks jutt viis kohalikega teiseni ja nii see Linnumetsa talu leiti. Kohe alguses oli tunne ja äratundmine. „Ma olen kuulnud, et vahel maa valib inimesed, siin vist niimoodi oligi,“ arvab Maarja takkajärgi.

Aga neil neljal Linnumetsa talu lapsel on vedanud eelkõige just seetõttu, et ema-isa on kogu aeg lähedal. Isa toimetab siinsamas juustutoas, teeb siin-seal külakeskustes massaaži, ema on kodune „vabameelne kunstnik“. Nokitseb natuke graafilist disaini teha ja kirjutab reklaamtekste ja artikleid. Aga loomise tung ilmneb naisel eriti intensiivselt siis, kui Reino reisidel käib. Peremees nimelt sätib end juustu ja massaaži kõrvalt neli-viis korda aastas ka reisijuhli rolli. Ta ise on kirglik matkaja ja ka selles osas

on õnnestunud tal vormida hobi sissetulekuks. Reino on juhatanud reise nii Vietnami, Austraalia, USA-sse kui Austraalias.

„Kui olen Reino pidulikult ära saatnud, siis tabab mind tavaliselt tung majas midagi teha,“ tõdeb Maarja. Kord võtab trelli ja sätib riulid seina. Tõsi, sellega võib vabalt kaasneda mõnesse juhtmesse puurimine ja elektrikatkestus. Teinekord jälle joonistab pliidi kohale lilled. Või lihviib relaxaga suurelt söögilaualt värvikihte maha. Mees juba teab, et tema ära olles võib majapidamisse nähtavaid muutusi tekkida.

Aga ega Reinogi ole mees, kel on kaks vasakut kätt. Tegelikult isegi vastupidi – oma kätega tegemist hindab ta ülikõrgelt. Ehitas põhimõtteliselt valmis põhumaja. (Sellest saaks täiesti omaette artikli kirju-

Juustumeister Reimo mozzarella't taltsutamas

tada, sest pererahvas oskab seda pagana põnevalt serveerida.) Maakeldri õuele. Tiigi. Juustutoa. Suures osas ka juustutoa seadmed, mis tulid lõpuks kätte 15 korda odavamalt, kui oleks ostma hakanud.

„Ma näen, kuidas ta naudib seda. Kui ta võtab sae õlale ja läheb metsa. Vahel kutsub pisikesi pojagi kaasa. Teevad seal lõket. Sellised meesterituaalid. Neid on vaja,“ tõdeb Maarja arusaajalt.

Töö ei peaks elu segama

Niisamuti on Reino jaoks juustutegu nagu rituaal. Alguses tegi pere oma köögis, aga nüüd läheb ja pühendub rahu spetsiaalselt ehitatud juustutoas. Juust tuli mehe juurde ka üsna juhtumisi. Massaaži tuli kord omaküla proua, kes lehma peab. Selliseid õnnelikke. Need käivad ikka aasal ja söövad seal, mida tahavad ja näevad ikka päikest ka. Nende lehmade perenaine tõi Reinole kaasa totsiku jogurtit. „Nii hea oli. Tahtsin kohe järele teha,“ naerab Reino.

Hakkaski endale piima tooma ja tegi jogurtilaari. Aga see läks natuke igavaks, juustumaailm tundus põnevam. Mees luges raamatuid, kolmas tundide kaupafuurimises ja Youtube'is. „Ma vahepeal ikka ütlesin, et ega mina itaalia meeste vastu ei saa. Ütlen, et lähme magama, aga tema vaatab ikka neid Itaalia juustumeistrite õppevideoid,“ viskab Maarja nalja.

Midagi neis videotes oli ning kohaliku piima ja Reino kirkastumise koostöös juustus nii, et kui sõpradele oma juustu anti, nõudsid need kohe, et tahavad ka. Alguses oligi kümnekond sõpra, nüüd on nimekiri kolmesajane. „Ma olen finantsist, ma miinusesse oma asjadega ei jää,“ naerab Reino küsimuse peale, kas see juustutegu midagi sisse ka toob.

Hobi on pööratud elatusallikaks ja just niimoodi mõnusaks väikseks tahab

Reino seda jättagi. Supermarketist tema juustu ilmselt kunagi leidma ei hakka ja mahud tööstuseks ei kasva. Sest see ei ole eesmärk. „Eesmärk on ju ikkagi see, et ma saan elada sellist elu, mida ma praegu elan ja tahan. Võimalust valida, kas ma teen sel päeval midagi või mitte. Olla oma pere jaoks olemas ja nendega koos,“ ütleb Reino.

Tootearendus käib sellepärast. Pakkuda on kolme erinevat nimetust juustulist: erinevate maitsetega

Mina arvasin ka, et kui olen edukas ja mul on raha ja maja ja laps, siis ma peaksingi olema õnnelik. Aga rahulolu ei tule ju väljapoolt sissepoole

mozzarella't, ricotta-määret ja topsi sees juustukooki. Kõik Mõnuste juustukojoja nimelistes bränditopsikutes. Viimase disain on muide Maarja loodud.

Juustukoolitus koos motivatsioonisüstiga

Ühel hetkel mõtlesid Linnumetsa omad, et nii äge on, võiks teistele ka näidata. Otsa tegi lahti möödunud-aastane avatud talude päev, kus külla laekus ootamatud 1200 inimest. Loogiliseks järjeks olid väikesed koolitused. Inimesed tulevad kohale, aga asi ei piirdu mitte ainult tunniga juustutoas, vaid terve programmiga, kus on oma koht ringkäigul

Mõnuste juustukoda

Mõnuste küla, Linnumetsa talu
www.juustukoda.ee
www.facebook.com/juustukoda
info@juustukoda.ee, 56573573
värske käsitoõjuust – mozzarella, ricotta, toorjuustu purgikook

põhumajas, perenaise klaverisoolol, ühiselt suure talulaua ümber kohvitamisel ja elust ja asjadest vestlemisel. „See ei ole jah lihtsalt mozzarella valmistamise koolitus. Pigem me tahaks näidata, et nii saab ka elada,“ sedastab Reino.

See „nii“ tähendab siis seda, et saab teha asju, mida armastad ja mis tekitavad kirkastumise. „Kõige hullem on see, kui teed midagi, mis on sinu tegeliku tundmuse vastu. Paljud inimesed elavad niimoodi, et ühiskond seab mingid normid ja sobitatakse end nende sisse,“ on Reino hääles nukker noot. „Mina arvasin ka, et kui olen edukas ja mul on raha ja maja ja laps, siis ma peaksingi olema õnnelik. Aga rahulolu ei tule ju väljapoolt sissepoole,“ teab Maarja.

Mõlemad nendivad, et tuleb üles leida oma kirk ja seda arendama hakata. Hirmuga tegemine ei toida. „Mina olen kogenud, et hirm kaob sellel hetkel, kui midagi tegema hakkad. Kõik asjad, mida ma olen kartnud, on tegelikult välja tulnud,“ tõdeb Maarja kummalist seaduspärasust.

Küлага vedanud

Reino ja Maarja ei taha kuidagi seda silti omaks võtta, et nemad ongi need „Noored maale“ projekti etalonäide. Nende jaoks asjad lihtsalt arenesid niimoodi ja väljastpoolt tulnuna oskavad nad hinnata külaelu võluisid. „Võibolla peadki olema end linnas sodiks töötanud, et sellest aru saada?“ viskab Maarja küsimuse õhku.

Aga neil olla ka ekstra vedanud selle Mõnuste ja Kernu kandiga. Mõnuste küla teisi elanikke kiidavad nad taevani. „Siin ei ole seda linna anonüümsust,“ leiab Reino. Ja naine sekundeerib: „Kui me vist esimest korda siia tulime, siis naabrinaine Merle oli kohe küsimas, kes me oleme ja mis me teeme,“ meenutab Maarja.

Tänaseks on nii, et mõlemad on kogu olemusega külaellu sisenenud. Kodus ajavad oma asja, aga jõuavad ka näiteks kultuurimaja ja näiteringi. Enamgi veel, eelmisel hooajal lavastati Maarja kirjutatud näidend ja sellega pandi Harjumaal konkursski kinni. Nüüd on juba uus lugu käsil. Koos tegusatega katsutakse oma piirkonna tegijaid tutvustada-turundada ja selle aasta sügisel toimub Loode-Eestis esimene „Porikuu festival“.

„Tee seda, mida armastad, see on ainus võimalus,“ sõnastatakse Linnumetsa talu tarkus lihtsasse lausesse.

EV 100 ja 675 aastat Jüriöö ülestõusust

SAUE VALLA XIV JÜRIÖÖJOOKS

VANAMÕISA
VABAÕHUKESKUSES
21. aprillil algusega
kell 17.00

Pidulik tõrvikutega rongkäik ja jüriöö lõkke süütamine | Erinevate vanuseklasside laste jooksud | Sportlik kepikõnd looduses | Meeskondlik teatejooks | Oine orienteerumine

Vanamõisa võõrustab külakorda käivat jüriööjooksu

Jüriööjooksul saavad põlved ja botased soojaks nii veel titehtu lapsed kui ka suured inimesed.

Jüriööjooks on endise Saue valla traditsiooniline perespordisündmus, mis esmakordselt toimus 2004. aastal Vanamõisa külas. See on spordiüritus, mis käib sõna otseses mõttes külakorda ja mille eesmärgiks on pakkuda oma koduvallas värskes õhus sportlikku vaba aja veetmise võimalust. Ring sai täis ja 14. jüriööjooksu korraldab taas Vanamõisa küla.

Tulemas on põnev pereüritus erineva võimekuse ja oskustega rahvasportlastele erinevate etapipikkustega. Kõikide vanuseklasside I, II ja III kohta autasustatakse karikaga ja kõik lapsed saavad tubli osavõitu eest medali. Lastejooksud on kuues eri vanuseklassis, suured saavad osaleda meeskondlikus teatejooksus.

Teatejooksust osavõtjatele ei ole vanusepiiranguid ning vanuserühmit ei peeta ka eraldi arvestust. Võistkond peab olema 8-liikmeline ja neist vähemalt kolm peavad olema naisterahvad. Distantsi pikkus on 7 kilomeetrit ja rada kulgeb Vanamõisa vabaõhukeskusest mööda Suurevälja teed Välja elurajoonini ja sealt ringiga vabaõhukeskusesse tagasi. Teatejooksu kõige kiiremat võistkonda autasustatakse rändkarika ja võidukarikaga ning teine ja kolmas võistkond saavad samuti auhinnad.

Nii lastejooksude kui ka teatejooksu peakohunik on Ain Karutoom.

Õo hakul algab orienteerumine. Tegemist on valikorienteerumisega, kus maastikule paigutatud kontrollpunkte võib läbida vabalt valitud järjekorras. Kõigi nende kümnekonna punkti läbimine eeldab 6-7-kilomeetrist jooksu. Aga igaüks võib liikuda oma oskuste ja võimete kohaselt ega pea tingimata kõik tähised üles leidma. Küll on aga vaja tagasi jõuda enne kontrollaja (60 min) lõppemist. Iga läbitud kontrollpunkt annab 3 punkti, kuid iga hilinenud minuti eest võetakse 1 punkt vähemaks. Parim on kõige kiiremini enim punkte kogunud võistleja.

Õorieentseerumisele lisab võrtsi pimedus, mis katab lihtsa maastiku nähtavuse. Seetõttu tuleb peale kompassi kindlasti kaasa võtta ka lamp, mille abil saab lugeda kaarti ja valgustada liikumisteed. Rada on jõukohane ka väheste orienteerumisoskustega jooksjatele.

Jüriöö ajalooline tähendus:

Üritus on pühendatud 675 aasta möödumisele ajaloolisest Jüriöö ülestõusust. 1343. aasta jüriöö alanud eestlaste suur jüriöö ülestõus (23. aprillil) Harjumaal ühel mäekünkal asuva maja süütamisega, mis andnud märku, et kooskõlastatud kallaletung kõigile võõramaalastele on alanud.

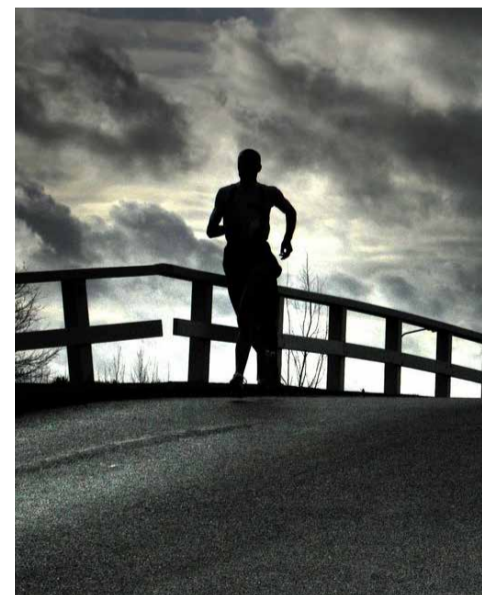
Orienteerumist veab saevallakast vanameister Johannes Tasa.

Kutsume üles kõiki Saue valla koole, lasteaedasiid, külasid ja kollektiive aktiivselt osalema, sest võistluste korraldaja paneb suurima osavõtjaskonnaga kollektiivile välja eriauhinna. Seega vahet pole, millisel võistlusel või kepikõnnil õhtu jooksul osaled – igal juhul saad oma kollektiivi eest väljas olla.

Võistlusjuhendid, raja info ja registreerimine alates 21. märtsist www.vabaohukeskus.ee.

KATRIN KRAUSE

Vanamõisa seltsimaja juhataja

Ajakava 21. aprillil:

17.00-20.00 sportlik kepikõnd avatud rajal looduses

17.20-19.00 erinevate vanuseklasside laste jooksud (1-2-aastased; 3-4-aastased; 5-6-aastased; 7-8-aastased; 9-10-aastased; 11-12-aastased)

19.00 Kleiso Mardi ausamba juurest Suurevälja teelt algab pidulik tõrvikutega rongkäik

19.10 pidulik avamine ja jüriöö lõkke süütamine vabaõhukeskuses

19.20 lastejooksude autasustamine

19.40-21.30 meeskondlik teatejooks

21.30 teatejooksu autasustamine

22.00-23.30 oine orienteerumine

Kõiki, kes sel õhtul jooksutosse jalga ei tõmba, oodatakse sportlastele kaasa elama ja ning lõkkeluld ja ansambli Heldene Aeg etteastet nautima. Õhtu juhhib Sven Sumberg, avatud on kohvik ning fotoreportaaži toimuvast on võimalik jälgida suurelt ekraanilt.

Ruila kooli kuuendikud oma koduvallast: hea on see, et on mõnus kool ja halb on see, et teed on korrast ära

TIIA ROSENBERG
Ruila põhikooli direktor

Mihkel: Tere, mina olen Mihkel ja ma elan Saue vallas. Aga enne oli selle valla nimi Kernu vald, mulle meeldis nimi Kernu rohkem. Ma arvan, et Saue ja Nissi valla ühinemine oli halb idee ja mulle meeldiks, kui selle praeguse suure valla nimeks saaks Kernu. Või vähemasti nad võiks jaanitule kiige ja laululava korda teha. Ah jaa, kui maantee tehti 2+1 realseks, siis masinad kasutasid meie koduteed, aga korda seda ei teinud. Ja miks nad võtsid nii palju metsa ilma-asjata maha? Ma arvan, et kui oli ainult Kernu, siis oli parem.

Henri: Meil on probleemiks teed, mis on väga korrast ära. Vahel käib küll teehõvel suuremaid kruusateid hõõveldamas, aga tänavatesse ei satu. Tänavates tegelevad aukude parandamisega inimesed ise. Hea on, et pood ja kool on lähedal ning kooli saab kevadel rattaga minna. Teisiti võiks olla teede parandamine, et elanikud ei peaks oma rahade eest tänavaid parandama, vaid et oleks mingi toetus.

Raigo: Meil on üks küla vallavanem Raiili Kann. Kui on vallad ühinenud, siis tehakse teed korda, pannakse asfalt maha. Meie omavalitsus peab tagama, et teed on hooldatud ja talvel lumi lükatud. Minu kodukohas ei ole kergliiklusteid ega korralikku bussipeatust, kus saaks istuda, kui vihma ja lund tuiskab ja seal peaks olema nii, et sisse ei sajak. Mulle meeldib, et kool on lähedal ja mul on umbes kaheksa kilomeetrit rattaga kooli minna.

Marcus: Saue vallavanem on Andres Laisk. Ta võtab vastu seaduseid ja otsuseid. Kohalikul on kohustused, et ta peab volikogule rääkima, et ta tahab ehitada maja või võtta metsa maha.

Stenar: Ma arvan, et siin vallas võiks teha rallivõistlusi, sest mulle need väga meeldivad. Siin võiks olla rohkem töökohti, mis päriselt annavad raha, millega toita oma peret. Siin on piisavalt palju koole õpilaste jaoks, mis teeb hariduse andmise õpetajatele lihtsamaks ja paremaks. See on kõik, mida ma selle valla kohta tean.

Ly: Vallavalitsus korraldab ehitust, jälgib, et igal lapsel oleks haridus, korraldab teedeehitust. Minu arust on hästi see, et me saame koolis tasuta süüa. Meie külas on üks pood. Minu arust võiks teisiti olla see, et ma pean mööda kruusateed koju minema, võiks olla asfalt nagu

igal pool mujal. See, et nad lubavad juba tükk aega, et asfalttee tuleb, on puhas vale. Teeservad on üles kaevatud ja teed on sopsad.

Kristel: Sael on väga palju poode, aga minu kodu juures on ainult üks pood. Natuke pahasti on ehk see, et paljudele inimestele on pood kaugel. Ma arvan, et mul on vedanud, sest elan poest paarisaja meetri kaugusel ja Laitse raudteejaamast samuti. Minu peres autot pole, sõidame rongiga. Mulle meeldib, et rongis saavad Saue valla elanikud soodsamalt sõita. Mulle meeldib meie vallas elada.

Chris-Robin: Vallavalitsus tegeleb vallaelu organiseerimisega, näiteks ehitus, haridus, teede ehitus, remont, turvalisus, planeeringud ja sotsiaalvaldkonnaga. On veel teisi asju, millega vallavalitsus tegeleb. Minu jaoks on meie vallas kõik hästi. Aga on üks asi, mida vald

võiks teha, see on, et remontida. Ma arvan, et meie vald oleks palju ilusam ja korrast, kui vald näiteks remondib ehitisi või autoteid.

Susanna: Südamest loodan, et kui on suurem vald, siis saame ka kruusateed ilusasti korda teha. Mina elan Kaasiku külas ja minu küllavanem on Einar Alliksaar ning ta on ka Saue volikogus või vallavalitsuses, ma täpselt ei tea. Meie vallas on hea, et meil on mõnus kool, ja paremat põhikooli pole olemas. Mulle meeldivad õpetajad, eriti minu klassjuhataja ning mu suurepärane klass. Enamus lastega sain ma kokku juba lasteaias ja sellepärast oleme teatud osaga klassist väga kokkuhoidvad ja teeme alati koos nalja. Kui mõelda selle peale, mis võiks teisiti olla, ütlesin, et kurjust, valetamist, varastamist ja kahepalgelisust võiks olla palju vähem ja seda eriti koolis. Vallas võiks teisiti olla see, et teeksite koolis ja kogu

valla peale rohkem üritusi. Sest koolis on nii igav käia, kui mitte midagi ei toimu.

Maria: Mulle meeldib Saue vallas elada, see on vaikne ja rahulik koht, kuid vahel on siin igav. Ruila koolis on tore õppida, kuid vahel on liiga palju õppida. Laitses võiks muutuda see, et aiamaad jääks alles, kuna sinna kavatsetakse rohkem maju teha, aga see ei meeldi mulle, sest sinna tuleksid pagulased ja vot siis oleks rohkem lärmi seal ilusal maal ja ma arvan, et siis see ilus küll ei ole enam. Aga ma ütlen ausalt, et mulle meeldib Laitse juures kõik.

Linda: Mina arvan, et Kernu vald võiks olla edasi iseseisev vald ja selle nimi oleks Kernu vald, sest minule ei meeldi meie hiigelsuur vald. Väikeses Kernus teavad kõik kõiki ja Kernus peeti talimänge ja tehti palju üritusi. Aga Saue vallas ei tea mina kedagi peale Kernu

valla elanike ja Saue vallas ei korraldata vahvaid üritusi ja kui korraldatakse, siis need toimuvad nii kaugel, et me ei taha sinna sõita, sest esiteks on seal liiga palju inimesi ja teiseks seal mängitakse justkui elu ja surma peale. Nii et Kernu vald on parem kui Saue. Kernu võiks edasi üksi olla.

Kertu: Muidugi oli tore, kui sai elada kohas, mida üle poole Eestist ei tea, aga külavaheteed on lihtsalt nii korrast ära, et ei saa rattaga sõita, ilma et läbi lombi sõites märjaks ei saaks.

Roosi: Ma elan Taga-Laitses, mis asub raudteejaama juures. Seal asub Laitse seltsimaja, kus kolmapäeviti on raamatukogu. Minu koduvalla juures meeldib mulle see, et siin on palju koole ja et klassid pole ülerahvastatud. Ei meeldi see, et Laitse vahel pole ühtegi pangaauto- maati ja see veel, et lõbusaid kohti on vähe.

Riho: Saue vallas on hea elada, sest siin on palju koole ja eriti meeldib mulle Ruila kool, sest ma käin seal. Saue vallas on hea see, et seal on erinevaid võistlusi, näiteks Terasmees ja Terasnaine, siis on ka veel talimängud, jüriööjooks. Meie vallas on ka korralikud suusarajad, näiteks Alemaa suusarada. See on ka hea, et me saame tallis hobustega tegeleda, meil on selle jaoks kohe eraldi tund. Me aitame ka teisi koole, nagu Salu kool. Meie vallas võiks olla rohkem jalgratturi- ja jalakäijateid. Mida võiks teisiti teha, on see, et kõik katkised ja vanad majad tuleks ära hävitada ja minema viia, sest et muidu lähevad noored nendes majadesse ja hakkavad seal turnima ja lihtsalt tšillima. Maja katus või midagi võib ju sisse kukkuda.

Rõõmupäevad
8.-25.märts

RÕÕMU KAUBAMAJA

OSTA JA VÕIDA! 100€ PILETILEVI KINKEKAART / 200€ HESTIA HOTEL LAULASMAA SPA KINKEKAART / NUTITELEFON SAMSUNG GALAXY A3

Palju soodustusi tööstuskaupadele!
Uudistooted!
Kliendiloos!
Toodete tutvustused!

Keila, Haapsalu mnt 57B Avatud 9-22 www.keilatye.ee

Eesti 100 ettevõtmised Midrimaa lasteaias

Ettevalmistused meie kodumaa 100. sünnipäeva tähistamiseks algasid lasteaias kohe õppeaasta algul. Lasteaia 55. juubeliks said kõik rühmad suure Eesti kaardi, et teha tutvust Eesti erinevate paikadega. Lisaks kujundas järgnevatel kuudel iga rühm oma ruumides Eestit tutvustava tegevusnurga.

HELGI VAHER
Saue lasteaias Midrimaa
õppealajuhataja

Kunsti- ja kujunduse töörühma eestvedamisel kaunistati kogu maja sel aastal talveperioodiks arhailise tikandi detailidega lumepallide abil. Mustrite kujutamise kaaskat rühmades lapsed ja ka lapsevanemad. Ja mida lähemale jõudis Eesti sünnipäev, seda kaunimaks muutus lasteaed. B-tiiva õpetajate eestvedamisel valmis pikka koridori kaunis kaheksakandadele seatud muster selle majatiiva laste portreedega.

21. veebruaril toimus lasteaias direktori vastuvõtt personalile ja järgmisel päeval traditsiooniline pidulik Eesti sünnipäeva vastuvõtt koolieelikutele. Väarikat sündmust kaunistasid laste esinemised, ühine valsi tantsimine ning üllatuskülastatena noored peotantsijad. Suupistelaua katsid lapsed oma vanemate abiga, iga rühma lapsed valmistasid ise ka küpsisetordi.

22. veebruaril jõudis lõpliku teostuseni idee koguda kokku 100 meie lasteaias lapse naeratust Eesti sünnipäevaks.

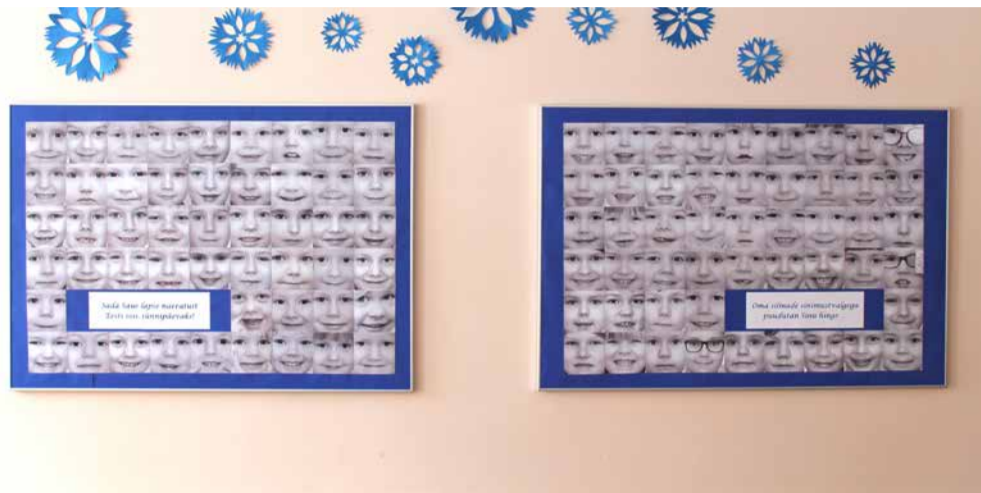

Foto: Helgi Vaher

100 Midrimaa lasteaias lapse naeratust Eesti sünnipäevaks

vaks. Südamlikud silmapaarid kaunistavad nüüd meie lasteaias muusikasaali, inspireerituna Kristiina Ehini luule sügavast mõttest: oma silmade sinimustvalgega puudutan sind...

23. veebruari hommikul kogunes lasteaiapere lasteaias lipuväljaku äärde, et osaleda lipu heiskamise tseremoonial. Üheskoos lauldi hümnid ja lipu heiskasid sünnipäevalapsed, kelle tähtpäev on kõige lähemal Eesti sünnipäevale. Samal päeval toimus lasteaias veel kolm sünnipäeva-aktust, kus said laulda ja tantsida kõik üle-

jäänud lasteaias lapsed.

Kõige sisutihedam aeg Eesti sünnipäeva tähistamisel on möödas, kuid ees on veel mitmeid tegemisi, mis on kantud meie kodumaa suurest tähtpäevast. Lasteaias kunst ja kujunduse töörühma eestvedamisel on valmimas portreekogumik „Joonistame Eestimaa last“, mille ideeks on kaasata võimalusel kogu 340-lapseline lasteaiapere. Lapsed kujutavad ennast A4 suurusel alusel. Õpetajad vormistavad valminud portreed ühtsena ja tööd pannakse lasteaias näitusele. Näitus

on olnud avatud 2018. aasta veebruarikuu D-tiiva galeriis. Pärast näitust pannakse eksponaadid kilekaantesse ja koondatakse mappidesse. Valmis mapid soovime kindla projekti EV 100 puhul Eesti Vabariigile.

Kutsun kõiki lapsevanemaid tutvuma portreed näitusega D-tiiva galeriis, heitma pilku silmade sinimustvalgele muusikasaalis ning leidma oma laps B-tiiva muustrimängus.

Soovin kogu lasteaiapere nimel südamliselt Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva-aasta jätku!

Kodu oleme me ise, väikene ja suur

6-aastane Nõlvaku lasteaed on Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva auväärset tähistanud.

MERILIN MANDEL
Nõlvaku lasteaias õpetaja

Sünnipäev algas lasteaiapere jaoks juba möödunud suvel, kui lapsed ja vanemad aitasid koostada sajast erinevast Eestis kasvavast taimest herbariumi, mille kinkisime meie riigile sünnipäevaks digitaalses vormis. Herbariumis leidis nii levinud taimi nagu piparmünt ja rukkilill kui ka pisut põnevamaid leide nagu aas-kurereha ja merikapsas. Virtuaalne herbarium „100 kodukoha taime“ on täies mahus kõigile huvilistele nähtav EV100 kingituste lehel.

Lisaks on rühmades meisterdatud nii rahvuslike motiive kui rahvarõivais kaunistusi, mis lasteaias seinu ja uksi ehivad, ning lapsed on saanud oma patriootlike mõtteid ka sõnadega avaldada. Näiteks Vikerkaar rühma laste sõnul armastavad nad Eestit, sest siin elavad nii rebased kui

liblikad, siin ei pea sõpradele lennukiga külla lendama või kreeka keelt rääkima või sellepärast, et Eesti suurus on täpselt paras.

Vabariigi sünnipäevanädalale eelnes lasteaias olümpiamängudega sarnanev talispordinäädal, kus said lapsed rammu ja osavust proovile panna nii lumesumomaaalus, lumejalgpallis, kelguvedamisvõistlusel kui meeskondlikult ühtsust eeldaval lumisel takistusrajal. Talviste mängude lõpus said osaleda ka EV100 kui Nõlvaku lasteaias sümbolitega kuldmedali ning tseremoonia oli niivõrd tõetruu, et vähemalt ühe viieaastase neiu sõnul tulid tal rõõmust lausa pisarad silma.

Vahetult enne suurt tähtpäeva koguneti nii laste kui lastevanematega kahel järjekorral varahommikul lasteaias hoovi, et päikesetõusu saatel Eesti lippu heisata, taustaks Eesti hümn ja lasteaias direktori tervitussõnad. Paljude laste jaoks oli see

Suured ja väikesed nõlvakulased nautisid ühiselt pidusööki lasteaias sinimustvalges saalis

nende elus esimene kord, kui nad Eesti lippu koos päikesega tõusmas nägid. Sel tähtsal momendil tunnistas nii mõnigi õpetaja, et pidi isamaalastele külmavärinatele alla vanduma.

Traditsioonilise presidendivastuvõtu asemel tegime tähtsa juubeli puhul sellel aastal teisiti ning suured ja väikesed nõlvakulased nautisid ühiselt pidusööki lasteaias sinimustvalges saalis.

22. veebruari õhtul toimus lasteaias ka kaks võimust ühislaulmist, kus kõikidest lasteaiastest koosnev koor kutsus oma vanemaid kaasa laulma selliseid tuntud

eesti viise nagu „Taat, ära maga“, „Kodulaul“, „Kus sa käisid, sokukene“ ja „Maa tuleb täita lastega“. Lapsed olid laule juba pikalt harjutanud ja neid igal võimalusel ka nii rühmas kui kodudes laulnud ning lõpuks said ka vanemad teada, miks lapsed järjepidevalt eite koju kutsuvad, soku moodi kökimõkitavad ning maad lastega täita tahavad.

Selle erilise aja saab võtta kokku juba tuttavate Juhani Viidingu sõnadega: „Kodu oleme me ise, väikene ja suur... Kodu see on headus, mis meid paremateks teeb.“

Elagu 100-aastane Eesti!

Vabariigi tähtsa saabuva sünnipäeva eel käis Turba lasteaias vilgas tegevus – 100 kaardi meisterdamine.

Valisime välja ka inimesed, keda kaartidega mees pidada. Oma „pehme pai“ saatsime tervituseks Paunküla hooldekeskuse eakatele. Laste abiga valminud kaardid kaunistasid meie lasteaias koridori ja aknalaudu juba varem, seal võisid neid imetleda kõik soovijad. Osa nende kaartide valikust panime ka saalikaunistusteks aastapäeva peole. Miki rühma õpetajad Annika ja Tiia olid koos lastega välja lõiganud aknakaunistused: rukkililled, lumehelbed ja suitsupääsukesed.

On kombeks saanud kutsuda lasteaias külla erinevate elualade inimesi ja kollektiive. Seekord oli külaliseks orkester Nissi Trollid. Alustasime 100. sünnipäeva tähistamist küünla süütamisega. Orkestri tore ja emotsionaalne kava pani lapsed kuulama ja kaasa elama. Ei puudunud ka õpetlik moment, sest iga pillimees orkestrist tutvustas pilli ja demonstreeris selle heli. Lapsed esinesid omakorda külalistele laulude, luuletuste ja tantsudega. Õpetajad ja lapsed olid võimalusel rahvariides või oli nende riietuses midagi rahvuslikku. Ühiselt saime nautida Eda küpsetatud imehäid muffineid sinimustvalges „mundris“.

TIINA UMBSAAR
Turba lasteaias rühma- ja muusikaõpetaja

Pidu hakkab, pidu hakkab pääle! Eesti saja-aastane, palju õnne kõigile!

Nii laulsid Riisipere lasteaias lapsed Eesti 100. sünnipäeva eel, mil rahvas ootas põnevusega nii paraadi kui presidendi vastuvõttu.

Lasteaed oli suureks sündmuseks valmis sätitud ja oodati põnevusega juubelipidu. See ei olnud niisama sätimine, vaid päris pikk ettevalmistus, mille käigus valmis ka unikaalne näitus, kus olid maalidel nii imelisi kodumaa vaateid kui ka vallavanemat ja presidendiprouatki erinevates rakurssides.

Kastanite rühma lapsed olid valmistanud „Lastetoa“ saate konkursile ühistööna plakati Eesti riigi 100. sünnipäevaks, mis oli 23. veebruari „Terevisiooni“ saates stuudios taustal.

Kui aktusel lapsed sirge seljaga ja otse silma vaadates direktoriga kätlesid ja pärast ühiselt hümnid laulsid, luges vanema rühma Peeter veenvalt ja kõlava häälega Wimbergi luuletuse Eesti vabariigi sünnipäevast:

„Sul on seljas pitsid, mul on jalas viik,
peab ju täna pidu Eesti vabariik.
Kolmevärviehtes näeme kodumaad,
Vabaduse platsil toimumas paraad.“

Lapsed said ühiselt muffineid süüa, mis olid kaunistatud sinimustvalgete lipukestega. Pidul jätkus lasteaias esinemisega 24. veebruari kontserdil „Kõnnin Eestimaa külas“ Nissi kultuuri-keskuses ja siis juba kõigi kodudes.

Juubeliaasta kestab veel. Palju õnne kõigile!

KATRIN ÕISMA
Riisipere lasteaias direktor

Saue valla inimesed, külad, kogukonnad EV100 meeleoludes

Samal päeval, kui president oma külalisi kätles ja võõrustas, toimus Hüüru külas ka sarnase formaadiga üritus – külavanema vastuvõtt, kus kohal sadakond elanikku. Kõik oli nagu päris: vahuvein kihises ja klaase löödi kokku, pealik pidas kõnet ja tänas olulisi külaelanikke, kihilpsud olid kurgu all ja kleidid pidulikud. Kultuuriprogrammi sai nautida nii tantsus kui luuletustes ning kõik päädis ühispildi ja gramm tugevama kogukonnatundega

<< 23. veebruaril paigutas Turba Lionsi klubi Ellamaale endise koolimaja ja praeguse külakeskuse maja juurde pingi Ruts Baumanile, legendaarsele Tallinna Draamateatri näitlejale, kes oma elu viimased paarkümmend aastat just Ellamaal elas. Pingi on kingituseks 100-aastasele Eestile

Sinimustvalge aeg ei ole ju veel läbi. Ja miks piirduda küünla või rinnarosetiga? Saue valla firma www.koervernael.ee on toonud Laagri kultuurikeskusesse trikolooris diivani. Diivani omanike soov on toetada Saue valla vanemateta lapsi. Kui tulla kultuurimajja, võib teha ägedal disain-diivani perepilti ja siis sealsamas kõrval on heategevusfondi „Elus on hoolimist“ kogumiskast. Sinna pisut poetades saaks Kõvernaela inimeste algatust toetada. Kuni 18. märtsini on diivan Laagri kultuurikeskuses, aga siis hakkab tõenäoliselt külakorda valla teistes majades ringi rändama.

Lehetu küla iseseisvuspäeva paraad oli pidulik ja väljapeetud, sadakond inimest osales, nende seas noorkotkad ja kodutütred, kaitseliitlased, rivis oli pritsimeeste meeskond kustutusautoga ja veel kaks ühikut tehnikat ning suurtükk. Turba Lionsi klubi kandis lippu, kõnet pidas kapten Andres Sikka Kaitseliidust, väarikust lisa ilutulestik ja toekust külaseltsi kaetud kohvilaud

>> Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva auks otsustas Kernu põhikooli väike koolipere suusata oma talvepäeval kokku 100 kilomeetrit. Kingitus sai vormistatud 22. veebruaril veelgi suuremana – õpilased, õpetajad ja teised koolitöötajad suusatasid kokku 130 km. Peale suusapäeva koguneti koolimaja ette, et jäädvustada foto armsa koolimaja taustal

<< >> Eesti 100. sünnipäeval koondusid Saue linnas ühtsesse rongkäiku Harju maleva kaitseliitlased, naiskodukaitsjad, noorkotkad ja kodutütred, Saue, Laagri, Saku ja Keila Lionsi klubide esindajad ning hulk linnarahvast, et üheskoos pidulikult ja rõõmsalt sinimustvalgete lippude lehvides läbi linna jalutada. Lippude suurus varieerus laulipust majalipuni, vastavalt kandja vanusele ja kandejõule. Loodetud sada lippu oli lipumeres kindlasti, arvatavalt enamgi

Terve Eesti sünnipäevanädala rõõmustasid nii Laagri kui Turba raamatukogudes tulijate silma väarikais rahvarõivis raamatukoguhoidjad

Ääsmäe ja Jõgisoo rahvas organiseeris EV100 tähistamiseks Hobujõudude paraadi, kus 3-kilomeetrises rivis vuras kokku 75 autot 10 000 hobujõuga, millest väiksem „ratsu“ oli kõigest 5,36-hobujõuline ja suurim 460-hobujõuline. Autode kolonn liikus läbi Valingu, Jõgisoo, Koppelmaa, Voore, Tagametsa ja Ääsmäe. Igast külast liitus kolonniga autosid. Meeleolu oli ülev nii neil, kes ise paraadil osalesid, kui neil, kes teeäärtesse lippudega lehvitamata tulid. Meeletu ühtsustunne ja värin hinges, justkui oleks juba aastaid harjutanud koossõitmist. Autokolonn suundus ühiselt Ääsmäe külaplatsile, kus moodustati autodest number 100 ning koos peeti külaplatsil üks talvine rahvapidu

Sauevallakast koogivõlur Ädu Kriisa, kes osales suures raamatuprojektis „Eesti 100 torti“ oma apelsini ja astelpajuga timmitud porganditoridiga, kinkis selle juubelinädalal maiustamiseks Maidla külas asuva puuete-ga noortekodu Haraka Kodu elanikele

Tuleviku lasteaed tegi EV100 puhul kingituseks raamatu, kuhu suurem osa lastest oma ema-isa abiga on loonud ühe lehekülje „Mina tuleviku Eestis“. Raamatust leiab mõtteid selle kohta, et kui suureks saadakse, milline välja nähakse, mis tööd tehakse, kus elatakse, milline on pere ja milline Eesti... Üks eksemplar on imetlemiseks ja laste unistustega tutvumiseks Laagri raamatukoguski

EV100 vibuklubi Sagittariuse moodi tähendas seda, et Saue treener Jaanus Gross, saatjaks sõbrad ja pere, jooksis Tallinnast Haapsallu –ligi 100 km – ja viis sinna väikse sinimustvalge lipu. Algas oli 7.50 Tallinnast Toompealt, lõpp 20.48 Haapsalu lossiplatsil. Võitis koostöö – mitmekesi ja üksi lippu edasi viies jõuti kohale. Kui 72. kilomeetril tabas Jaanust alajahtumine, võtsid teatepulga vahepeal üle sõbrad. Kokku kulus kahe linna vahelise distantsi läbimiseks 12 tundi ja 58 minutit

Ka Maidla seltsimajas toimus külavanema vastuvõtt koos küla-seltsi 15. sünnipäeva tähistamisega. Pidulustakas: kaetud oli laud, kõned olid pidulikud, vaadati koos teatrietendust ja tantsu keerutati südaööni. Tublimatele anti diplomid ja kõik osalejad said koju kaasa komplekti pesakasti ehitamiseks, et teoks teha küla kingitus Eesti sünnipäevaks – Maidlasse 100 lindude pesakasti

Tali Maili sai suvel Niine Kallelt kartulikotitäie maavillast lõnga. Pesi selle puhtaks-valgeks, keris lõnga keradesse, arutledes ise, mis sellest küll kududa. Kuna Mailil on juba viis aastat oma kootud sokke seltsimaja jõulupidudel lastele jaganud, pakkus Jõgisoo haridusseltsi esinaine Ülle Rondo Mailile, et koo kohe 100 sokki meestele, kes meie 100-aastast vabariiki valvavad. Soojad lambavillased sokid Kaitseliidule. Vahepeal läks kudumise-arvestus Mailil segamini – nii jõudsid Eesti juubelipidustusteks seltsimaja seinale 100+6 sokki. Enne kui Maili Tali kudumid pidulikult Kaitseliidule üle anti, olid need soojad ja vajalikud jalakaitses seltsimajas pidulistele vaadata

Foto: Eiko Altmäe

Saue noortekeskuse öömatkal ei kõnnita mugavaid kilomeetreid

Saue valla moodustamine on andnud suurema nähtavuse ka Saue noortekeskusele. Öömatkale registreerus rekordarv inimesi – 150. Külma ilma tõttu ei riskinud mõned lastega pered välja tulla, kuid ikkagi – 118 osalejat on Öömatka rekord.

Teise rekordi tegid osalejad välismaalt: Francesca Rauch, Claudia Paluczak ja Käty Nasshoven Saksamaalt, Luca Sabena Itaaliast, Dominik Galehr Austriast ja Richard Kiss Ungarist. Nemad on erinevates Eesti noortekeskustes Euroopa vabatahtliku teenistuses.

23. veebruari öhtul toimus Saue noortekeskuse juhtimisel juba 14. korda Eesti Vabariigi sünnipäevale pühendatud Öömatk – matkates vabariigi aastapäevale. Keskööl muutub kuupäev ja algab Eesti sünnipäev. Matkajad on koos ja alati samal ajal, alati samal rajal. Kui aasta alguses küsida noortekeskuses lastelt, mis varsti toimub, siis on mõttepaus ja – Öömatk.

Öhtul sõitsime rongiga Paldiski suunas Laokülasse. Algas matka esimene pool – kuus kilomeetrit mööda erinevaid teejuppe Kloogaranna-poolsele merekaldale.

Foto: Saue noortekeskuse arhiv

See on päris matk – ühte teerada ei ole isegi Google'i kaardil. Me ei kõnni mugavaid kilomeetreid. Teate küll, Eesti pankrannik kuulub UNESCO maailmapärandi nimekirja. Sellest kõrgest pae-kaldast laskusid matkajad ööpimeduses mere äärde. Pool matka oli läbi.

Kokkulepitud kohas olid Saue noorsootöötajad matkajate tu-lekuks valmis. Pöles lõke, termostes oli kohale toodud kuum supp ja tee. Igal aastal „ohverdame“ paar noorsootöötajat, kes matkata ei saa. Nemad tervitavad-teenivad matkajaid, loovad mee-leolu ja jagavad matkamedaleid. Iga medal on käsitsi Monika teh-tud, igal aastal erineva kujundusega, sellel aastal EV100 omaga.

Matka teine pool oli külm. Vasakul käel meri ja tugev tuul, jal-ge all jää ning paremal kõrgeid jääseinad. Vahelduseks lumesadu otse näkku. Samas on see matka kõige ilusam ja emotsionaalsem osa.

Öömatk on igal aastal omamoodi raske, kuid ikka on neid, kes teistmoodi enam vabariigi aastapäeva vastu võtta ei oska. Ka meie ei oska, aga ega me saagi, sest nii on viimasel ajal kogu aeg olnud. Kohtumiseni matkarajal, mida kaardil ei ole! See on meie mälus.

ÜLLAR PÖLD
Saue noortekeskuse noortejuht

KIRKE KASARI
Saue noortekeskuse juhataja

KULTUURIKALENDER MÄRTS

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT JA AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
1.-21.03	kodulooingi näitus „Meie lemmikpaigad Saue!“	E-R 10-18, L 10-17 Saue linna raamatukogus	Saue huvikeskus	www.sauehuvikeskus.ee
1.03 – 30.04	graafikanäitus E. Wiiralti töödest	Laagri kultuurikeskuse pikk saal	Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, laagri@sauekultuur.ee
2.03-2.04	Eesti vaimse kultuuripärandi nimistut tutvustav rändnäitus „Pärand elab!“	Riisipere kultuurimaja kammersaalis	Nissi kultuurikeskus	nissi@sauekultuur.ee
märtsis	Teatrite kavaraamatute näitus alates 1970ndatest	Saue päevakeskuses	Saue päevakeskus	
14.03	„Mir on show“ tsirkuseetendus	kell 10 Laagri kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskus	info telefonil 679 6765 või laagri@sauekultuur.ee
14.03	Tuuli ja Teet Vellingu kontsert „Armastus elab“	kell 19 Laagri kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskus	info telefonil 679 6765 või laagri@sauekultuur.ee
15.03	Saue päevakeskuse kohvikuklubi	kell 15 Saue päevakeskuses	Saue päevakeskus	
17.03	ansambel Catena „Rahvalaule igast nurgast“	kell 16 Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	nissi@sauekultuur.ee
18.03	Saue linnas lihavõttekaunistuste töötuba	kell 12-14 Saue huvikeskuse kunstiklassis	Saue huvikeskus	www.sauehuvikeskus.ee
21.03	Sauelt bussiga Vanemuise teatrisse – „Meie oma töde, meie oma õigus“	kell 12 Saue kaubakeskuse eest	Saue päevakeskus	registreerumine telefonil 659 5070
22.03	Saue päevakeskuse raamatuklubi	kell 13 Saue päevakeskuses	Saue päevakeskus	
23.03	„Klassikokkutulek 2“	kell 11 ja 19 Laagri kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskus	info telefonil 679 6765 või laagri@sauekultuur.ee
23.03	lastefilm „Vahtramäe Emil ja Ida“	kell 16 Laagri kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskus	info telefonil 679 6765 või laagri@sauekultuur.ee
24.03	Kunstikonkursi „Kirivöö ja kiikhobu“ võitjate autastamine ja randmepaela punumise töötuba	kell 12 Saue gümnaasiumi aulas	Saue huvikeskus	www.sauehuvikeskus.ee
24.03	Maidlas Indrek Taalmaa „Parimad palad“	kell 19 Maidla seltsimajas	MTÜ Maidla Külaselts	www.facebook.com/Maidlakyla/
25.03	kogupereetendus „Kuidas saada mustkunstnikuks?“	kell 12 Mustkunstitheatris (Veskitammi 3, Laagri)	Mustkunstitheater	www.mustkunstitheater.ee
25.03	mustkunsti õpituba	kell 14 Mustkunstitheatris (Veskitammi 3, Laagri)	Mustkunstitheater	www.mustkunstitheater.ee
25.03	Ääsmäe külaga teatrisse – Eesti Draamateatri etendus „Onu Are“	kell 19 algab etendus Draamateatri	Ääsmäe külakogu	Täpsem info tel 55660875, aasmae.weebly.com
27.03	Andrus Vaariku monoetendus „Elu on parim meelelahutus“	kell 19 Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	Piletid müügil Nissi ja Turba lillepoodides, Riisipere ja Turba kultuurimajades, Nissi juuksuris ja Riisipere raamatukogus
28.03	Saue päevakeskuse ekskursioon Enn Kunila maalikogu näitusele (giidiga)	kell 14	Saue päevakeskus	Vajalik registreerimine telefonil 659 5070
28.03	monoetendus „Maailma ilusaim tüdruk ehk kuidas Võru Annest Londoni Zahra sai“	kell 19 Laagri kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskus	Piletid müügil Piletimaailmas ja Laagri kultuurikeskuses, info 679 6765 või laagri@sauekultuur.ee

ELU ON PARIM MEELELAHUTUS
(pärast surma jõuab mossitada küll)
kahes vaatuses

ANDRUS VAARIK

27. MÄRTSIL KELL 19.00
RIISIPERE KULTUURIMAJAS

PILETEID MÜÜGIL
NISSI LILLEPOES
RIISIPERE KULTUURIMAJAS
RIISIPERE RAAMATUKOGUS
NISSI JUUKSURIS
TURBA RAAMATUKOGUS
TURBA LILLEPOES
TURBA KULTUURIMAJAS

13 EUR JA 15 EUR

KOHÕDDATEATER
7 50 36 045

LAULUD VÕI NII...

Vladislav Koržets
Riho Sibul
Ain Agan

5. aprillil kell 19
Saue valla kultuurikeskuses

Piletid 12/ 10 eur (õpilane, pensionär).
Käsitrukis pileti saad osta kohapealt.
Trükitud pileti PILETMAAILMAST.

Saue valla kultuurikeskus,
Veskitammi 8, Laagri, tel 6796765

SAUE VALLA LAULULAPS

SAUE VALLA LAULULAPS

Reedel, 6. aprillil kell 11
Laagri kultuurikeskuses (7-18-aastased)
Laupäeval, 7. aprillil kell 11
Saue konsertsisaalis (3-6-aastased)

Konkursile saab registreeruda
1. aprillil 2018 aadressidel:
veskitammi@sauevald.ee (7-18-aastased)
sirje.luberg@sauehuvikeskus.ee (3-6-aastased)

Lisainfo:
Laagri kultuurikeskus
Ingrid Novikova 534 65917
Saue Huvikeskus
Sirje Luberg 523 4339

TÕSIELULE TOETUV MONOLAVASTUS

MAAILMA ILUSAIM TÜDRUK
ehk kuidas Võru Annest,
Londoni Zahra sai

Saue Valla Kultuurikeskus
28.03.2018
kell 19.00

Piletid
PILETMAAILMAST,
Kultuurikeskuse kassast
ja enne etendust kohapealt
tel: 6796765

LAVAL
Silm Maaten

LAVALE SEADNUD
Kaisa Roover
Silm Maaten

facebook.com/onteaater

VEEALUNE SEIKLUS
ПОДВОДНАЯ ЭРА

DUBLEERITUD
EESTI KEELDES!

TURBA KULTUURIMAJAS
24.MÄRTS
KELL 13.00

RIISIPERE KULTUURIMAJAS
25. MÄRTS
KELL 13.00

PILETID 5 EUR/ÕPILASED 2 EUR

TÖÖTAB KOHVIK: POPCORN JA LIMPS ON LETSI!

Vahtramäe Emil & Ida
EESTI KEELDES

Saue valla kultuurikeskuses 23. märtsil kell 16

Piletid 3/ 2 eur (õpilane, pensionär).
Piletid müügil enne seansi algust kohapeal.
Saue valla kultuurikeskus, Veskitammi 8 Laagri, tel 6796765

MALMSTEN GENKA ANDERSON

KLASSI-KOKKUTULEK 2
PULMAD JA MATUSED

23. märtsil
kell 11 ja 19

Piletid:
4 / 3 eur

Saue valla kultuurikeskus, Veskitammi 8 Laagri
Piletid müügil enne seansi algust kohapeal

16. juuni 2018
<https://www.facebook.com/groups/laagrikohvikutepaev/>

Kuupäev on paigas, nüüd tuleb menüüsid ja ideesid genereerima hakata.
Korraldustim ootab kaasalööjaid esimesele häälestuskoosolekule 12. aprillil kell 18
Laagri kultuurikeskuses.
Pane end kirja:
veskitammi@sauevald.ee

Laagri KOHVIKUTEPAEV
★ Elus on külalisi ★

Eesti Vabariik 100

Eesti Vabariigi aegsed väga ilusad laulud

Arne Lauri
(Mandool, harmoonium, kitarr)

Meil aiasärre tänabas...
Vaikne kena kohakene...
Sõnilind...

Turba kultuurimajas

25. märtsil
kell 17.00

Piletid 5 ja 3 EUR

KUULUTUSED

TEENUS

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiidid.

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hooldusloikust. Puude tervisliku seisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbor-men.ee.

Korstnapühkimine ja kivikorstnate ladumine. Litsentseeritud firma. Tel 54616929. www.kivixkorsten.eu, FB: KivixKorsten.

ERAAUTO HOOLDUS: hooldus, rehvide vahetus, diagnostika. Tammetõru 8, Saue linn. Broneering telefonil 53727060 või kohapeal.

Epp Ehitus OÜ. Lame ja viilkatused, fassaadid, üldehitus, sise- ja välisviimistlus, plaatimistöid, Tel: 5017650, e-mail: eppehitus@gmail.com.

Aitame maja paberitega. Ehitusluba. Kasutusluba. Seadustamine. Ehitise audit. 5306 1181. maja-paberid@gmail.com

Üldehitus, katused, fassaadid ja viimistlustööd. Kontakt: 53 529 476, mehitus@gmail.com.

MAJA ehitamine koos kõigi lahendustega, projekteerimine, kasutusluba. Kontakt: 53 529 476, mehitus@gmail.com.

Puurkaevude rajamine ja puhastamine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus. Maaküttesüsteemide rajamine. Tel 502 1279, 526 9604, www.puurkaevu-meistrid.ee.

Viimistlus Yks OÜ - Teostame erinevaid üldehitustöid: siseviimistlus, maalritööd, plaaatimistöid, santehnilised tööd, elektritööd, korterite renoveerimine. Tel: 58382337, e-mail: viimistlus1@hotmail.com.

Pottsepatööd ja korstnaotste vahetus eramajadel. Uute küttekahade ehitus ja vanade remont. 12- aastane töökogemus ja kutsetunnistus. Telefon: 56903327.

Kevadine viljapuude hooldus- ja noorendusloik. Tel 5551 8638.

SAUE ILUSALONG. Avatud E-R 9.00-20.00, L 10.00-17.00. P - . Tel. 6212021, 5074466. Meil töötab juuksur, küünetehnik, kosmeetik ja massöör. Palume telefonil aeg ette registreerida.

Pakun raamatupidamisteenust korteriühistutele, ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele, algandmete sisestamisest aastaaruandeni. Dokumente võimalik edastada elektroonselt, 22 a. töökogemust. Teenuse hind sõltuvalt dokumentide ja töö mahust, lisaks tasuta nõustamine. Info tel. 51 55 505 või helle@foxprofit.ee

Pikaajalise kogemusega ettevõtte pakub raamatupidamisteenust väikeettevõtetele ja korteriühistutele. Info tel. 518 3832. Malle.

KINNISVARA

Ostan garaaži Saue linnas hinnaga 5000-8000 eurot. Kõik pakkumised on oodatud! Tel. 56675000.

Ostan korteri Saue linnas, kõik pakkumised on oodatud! Tel.56641122.

Ostan garaaži, kõik pakkumised on oodatud! Tel. 56641122.

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Müüa maja Saue linnas. Hiljuti renoveeritud seest-väljast, 266m², 2 korrust. Ainult 990 eurot/m². kv.ee/3004173. 58440369.

OST/MÜÜK

Pere ostab nõukogudeaegseid lauanõusid ja lillevaase. Telefon 58599737, e-posti aadress tarbekaas@hotmail.ee.

Soovin osta kiiresti sõiduauto, hinnaga kuni 1000 eurot. Võib olla ka ilma ülevaatuseta. Telefon 58190200, e-posti aadress Rain30@hotmail.ee.

Soovin osta omaaegse Tarbekaasi ja Juveelitehase tooteid, nahkköites raamatuid, Eesti kunstnike töid (maal, graafika, kujud), postkaardid, märgid. Võib pakkuda ka muid vanu esemeid. Tel 51 76412.

Müüa kuivad lõhutud kasehalud 40l võrkkotis hinnaga 3,50 EUR/kott. Transport Saue valla piires tasuta. 56914266

TÖÖ

Revonia Keldrikoda otsib oma meeskonda töötajaid: viimistleja-üldehitaja, keevitaja. Töökoht: Väana küla. Tel: 504 8204 Imre.

Kloograranna noortelaager pakub tööd kokale ja kõõgiabilisele. Rohkem infot tel 5224233, Avo.

Pakume tööd KAUBIKUTE KOOSTELUKSEPALE. Tööülesanneteks on kaubikute ja väikebusside ümberehitusega kaasnevad tööd, erinevate sisustuselementide konstrueerimine ja paigaldus. Sobiv kandidaat on täpne ja hea tehnilise taibuga. Töö asukoht Bennett Grupp OÜ, Keila lähedal Kumnas. Täpsem info ja kandideerimine +372 5028725 või meeli@bennett.ee.

OÜ Aneri Sport otsib õmblejat (vabaaja ja spordirõivad). Saue, Kasesalu 12, anerisport@gmail.com.

OÜ Parkimisjoon otsib oma kollektiivi teekatte- ja maarkeriijat. Ettevõtte asub Saue ja töö toimub Harjumaal. Töö on vaheldusrikas ja liikuv. Vajalik on B-kategooria juhilubade olemasolu. Töötajapoolse huvi korral võimalus käia lühiajalistel komanderingutel Soomes. Täiendav info tel: 51 10 404 või oliver@parkimisjoon.ee

MUU

5. mail 2018.a. toimub Sigulda (Läti) taime- ja lillelaada külastus. Võimalikud erinevad väljasõidu kohad (Tallinn, Laagri, Saue, Ääsmäe, Kernu jne). Lisainfo ja registreerimine tel 53411029 või meilil: info@bussiderentimine.ee

Igavene rahu anna
meile Issand Sa...

Südamlik kaastunne Margitile kalli õe

**ASTRID
MIHKELSONI**

14.07.1932 - 26.02.2018
kaotuse puhul.

Saue Kristlik Vabakogudus.

KERNU PÕHIKOOL VÕTAB VASTU 1. KLASSI ASTUVATE ÕPILASTE AVALDUSI

Vabu kohti on ka 2.-9. klassis. Avaldus kooli kodulehel kernu.edu.ee, tuua kooli lahtioleku-aegadel kantsseleisse või saata digitaalselt allkirjastatult aadressil kernu@kernu.edu.ee.
Lisainfo tel 5567 2285

LUGUPEETUD LAPSEVANEMAD!
MEIL ON HEA MEEL TEATADA, ET MEIE
PÄEVAHOID SAUE VALLAS LAITNEB
NING MÄRTSIKUUST 2018 AVAME
UUE PÄEVAHOIURÜHMA KUNI LOLE
LAPSELE AADRESSIL HARKU TEE 1, HÜÜRÜ
KÜLA, SAUE VALD.
OOTAME HUVILIST UUT RÜHMA
UUDISTAMA LAHTISTE USTE PÄEVALE
ESMASPÄEVAL, 19.03.18 KELL
17.00-19.00.
TUTVUSTAME PÄEVAHOIU MAJA,
TEENUSEID JA TEGEMIST NING TOIMUB
REGISTREERIMINE PÄEVAHOIURÜHMA.

Kohtumiseni Triibu & Liine
päevahoius Saue vallas!

RAKVERELIIVAL

LAHUS

VABADISEST
PIIRI SEES
JA PIIRI TAGA

25. aprillil kell 19
Saue
Kontserdisaalis
Saue linn
Nurmesalu 9

Piletid hinnaga 15/13 eurot Saue Huvikeskusest
E-N kell 14-17
või Piletimaailmast

Toronto. Tänapäev. Arhiivi jäävad kinni ajakirjanik ja poliitik. Neil mõlemal on teineteise eest midagi varjata. Kuid nad ei ole päris ükski. Nende ümber on kastide viisi lugusid. Terve väliseesti lugu. Kirjad, intervjuud, helilõigud ja palju muud. Need mineviku katked on olevikuga seotud ja kui arhiiviüks peagi ei avane, siis ähvardab üks kaus vaka all hoitud saladus ilmsiks tulla. Lavastus on kingitus Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks.

Mängukool

Jõgisoo seltsimajas toimub juba viiendat suve järjest lastelaager

**„SEIKLUSED
KURRURUVUTI-
SAAREL“**,

kuhu ootame taas 6-8 a. lapsi
seiklema. Päevalaagrid toimuvad
02.-06.07.2018; 23.-27.07.2018 ja
06.-10.08.2018

Ühe laagrivahetuse hind on 95 €
Laagriprogramm ja registreerimine
www.mangukool.ee või tel. 5120730

KUNDALINI JOOGA
7-OSALINE BAASKURSUS SAUEL

reedeti kell 18.30-20.15
26.03-27.04.2018

www.simran.ee
railli@simran.ee
+372 5253753

RAHVALAULE IGAST NURGAST

ANSAMBEL CATENA
RUISPERE KULTUURIMAJA
17. MÄRTS KELL 16.00
PILET 1 EURO

KONTSERDIL
VOIMALUS
OSTA PLAAT

**EMAKEELEPÄEVA
KONTSERT**

ESINEVAD:
Tuuli ja Teet Velling
kontserdikavaga "Armastus Eesti moodi"

SAUE VALLA KULTUURIKESKUSES
14. MÄRTSIL KELL 19

Saue valla Kultuurikeskus, Vaskstammi 8, Laagri
tel 679 6765. Kontsert on tasuta.

24. märts 2018 kell 19.00
MAIDLA SELTSIMAJAS

PARIMAD PALAD

Monokomöödia
kahes vaatuses

Avatud kohvik!

LAVAL ON
INDREK TAEKMAA

Maidla ja Pärnurme elanikele TASUTA!
Sõpradele pilet 5 €

Saue Vallavalitsus annab rendile ruumid Riisipere halduskeskuse (Nissi tee 53c, Riisipere alevik) I korrusel väikeettevõtjatele teenuste osutamiseks.

Huvilistel pöörduda informatsiooni saamiseks Saue Vallavalitsuse kinnisvara projektijuht Siisike Lehtsi poole.
Tel: 5298141,
e-post: siisike.lehtsi@sauevald.ee

RENDILE ANDA ÄRIPIND
Kauplus/teenindus, 22m²
Saue Kaubakeskuses,
Kütise 2a, Saue.
Tel. 56 612 600

HEAD HINNAD!

Märts 2018. a

Saue Kaubakeskus
Kpl. Turba
Kpl. Nissi
Kpl. Laitse

Vanish Gold plekieemaldaja, Regular White 940 ml

-29%

~~5,49 €~~ 3,99 €

Zewa Klassik majapidamis-paber 2 rulli

-28%

~~1,39 €~~ 0,99 €

Jahutatud seapraad kamaraga Nõo LT

-36%

~~6,20 €/kg~~ 3,99 €/kg

Eesti juust täispiimast viilutatud 180 g

-32%

~~2,19 €~~ 1,49 €
8,28 €/kg

Felix tomatiketšup 500 g

-26%

~~1,75 €~~ 1,29 €
2,58 €/kg

Singi-juustupirukas 360 g Eesti Pagar

-28%

~~2,60 €~~ 1,95 €
5,42 €/kg

Ja veel palju häid pakkumisi kauplustes kohapeal

www.keilaty.ee

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 • 24 h
Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

SAMI
AS SAMI Sael võtab tööle:
• MASINATE KOOSTAJA (kommunaal- ja põllumajandustehnika)
• KEEVITAJAID (MIG/MAG)
Täiendav info ja kandideerimine:
• Telefonil 5308205
• e-posti aadressil: sami@sami.ee
Aadress: Tule 20, Saue linn
WWW.SAMI.EE

TEHNIKAKESKUS.EE
müük • hooldus • remont • rent

Toome Sinu muruniiduki, murutraktori ja trimmeri ise hooldusesse!

KEVADKAMPAANIA

Saue vallas edasi-tagasi transport alates **10 EUR**
Kampaaniainfo: tel: 51 900 402
www.tehnikakeskus.ee

Helger Rannu
Regressiooni terapeut
tase 6 / kutsetunnistus nr 114695

Keila, Keskväljak 13 II korrus kab 22
Telefon: 5803 3497
E-mail: helger.rannu@mail.ee
Töökeel: eesti
Teraapia täiskasvanutele ja lastele alates 12. eluaastast

- * Aitan leida, miks oled selline, nagu oled; mida saad muuta, et sinu elu läheks paremaks.
- * Abi lastele, kel koolistress, tõrjutus koolis.
- * Leiame sinu haigusele põhjuse ja ravivõimaluse.
- * Meeste tervis: impotentsus, alanenud libiido.
- * Peresuhted, nende parandamise võimalused.

oü Veemehed
REHVITÖÖD
ÄÄSMÄE KÜLAS
5036623 / Veemehed@veemehed.ee

Bellezza Ilustudio

NÄO- JA KEHAHOOLDUS
Saue, Tule 33 Tel: 58785144
mariatammist@hotmail.com
Facebook: Bellezza Ilustudio

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

HINDPERE OPTIKA

4. MAI ALATES 10.00
TURBA KULTUURI-MAJAS

Info ja registreerimine telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

HINDPERE OPTIKA

26. APRILL ALATES 10.00
SAUE PÄEVA-KESKUSES

Info ja registreerimine telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA

Hoovid suveks korda

- *puuhooldustööd
- *ohtlike puude raie
- *arboristi teenused
- *puude seisukorra hindamine (tasuta)

*(Saue vallas on kuni 31.3.2018 võimalik taotleda korterelamute haljastuse- ja hoovide korrastamise toetust)

Taivazma OÜ
www.taivazma.ee
puuhooldus@taivazma.ee
53 53 4206

KLIENDIPÄEV 24. MÄRTSIL KL 12-14
VIIRPUUKODU ESIMENE PAARISELAMU ON VALMIS
Asub Saue linna kõrval, Vanamõisa, Viirpuu tee 5

5 tuba, saun, garaaž, 170 m², kivimaja, suur krunt, B-energiaklass, õhk-vesi soojuspump, soojusvahetiga ventilatsioon

Müügiinfo:
Urmas Tehver 513 1410
Herkki Suurman 527 2815
upc.ee

ÜHINENUD KINNISVARA-KONSULTANDID

